

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ
(ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

สารนิพนธ์
ของ
นิตารักษ์ ภูมิภักดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ
(ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

26 เม.ย. 2548

บทคัดย่อ
ของ
นิตารักษ์ ภูมิภักดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2548

นิสาร์กษ ภูมิภักดี. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ
(ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546). สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ และ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ(ปี พ.ศ. 2537 ถึง
2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ(ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) โดยการพรรณนาถึงร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยก
ตามประเภทของธุรกิจรวมทั้งสิ้น 12 ประเภท และศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร
เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. การศึกษาร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อให้กับภาคธุรกิจสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ ธุรกิจการผลิต
ธุรกิจการขนส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ธุรกิจ
อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน ตามลำดับ โดยภาคธุรกิจต่างๆ
มีแนวโน้มของปริมาณสินเชื่อในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อรวม ยกเว้นธุรกิจตัวกลางทางการเงิน
เงิน กล่าวคือ ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจธุรกิจต่างๆมีแนวโน้มการได้รับสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้น แต่ภายหลังวิกฤต
เศรษฐกิจการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจต่างๆมีการปรับตัวลดลง มีเพียงธุรกิจตัวกลางทางการเงินที่สามารถ
ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง 2546

2. ในการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจพบว่า ปัจจัยที่
ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้อง
กับสมมติฐาน ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน โดยเป็น
แหล่งเงินทุนสำหรับการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ หากปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก
และปริมาณเงินกองทุนเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงิน
กู้มีความสัมพันธ์ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อได้
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยยังคงได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน แต่กลับพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ แม้จะมีความสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

จากผลการศึกษาทำให้ได้ข้อเสนอแนะว่าธนาคารพาณิชย์ควรจะมีการวิจัยอัตราการทำการกำไรในแต่ละประเภทธุรกิจ เพื่อทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและผลตอบแทนที่ได้รับในแต่ละธุรกิจ ซึ่งจะทำให้ธนาคารสามารถปรับเปลี่ยนการให้สินเชื่อ รวมถึงการควบคุมหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และสามารถให้คำแนะนำแก่ลูกค้าได้ สำหรับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นปัจจัยเดียวที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้นโยบายการเงินโดยการคงอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำของทางการ ดังนั้นในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ควรมีการคำนึงถึงปัจจัยที่นำมาศึกษา ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินกองทุน รวมถึงสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันและนโยบายของรัฐบาลประกอบกันไปด้วย

Factors Affecting Commercial Banks' Loan in Thailand Before Economic Crisis
(1994 – 1996) and After Economic Crisis (1997 – 2003)

AN ABSTRACT
BY
NISARUK POOMPUKDEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Economics degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University

March 2005

Nisaruk Poompukdee. (2005). *Factors Affecting Commercial Banks' Loan in Thailand Before Economic Crisis (1994 – 1996) and After Economic Crisis (1997 – 2003)*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Mr. Maitri Abhibhatanamontri.

This research aims at studying the percentage of loan granted classified by types of businesses and factors affecting commercial bank's loan in Thailand before economic, crisis (1994 - 1996) and after economic crisis (1997 - 2003). The researcher uses the descriptions of the percentage loan classified by 12 types of businesses and makes multiple regression analysis for description of factors affecting commercial bank's loan in Thailand before economic and after economic.

The results reveals that :

1. As for the percentage of loan granted classified by types of businesses by category in the last 10 years (1994 – 2003), the Bank has released credit loan to the top five businesses; Manufacturing, Wholesale, Retail Sale and Repair of Motor Vehicles, Motorcycles, Personal Consumption, Real Estate, Retail/Lease and Financial Intermediary. Most of Business tend to be granted loans in the same direction of total loaning except Financial Intermediary. Before economic situation most of businesses tend to gain more loans, but after the crisis, loans credited to the business had been minimized. However, financial intermediary had been growing obviously.

2. Prior to previous economic crisis, we found that factors that co-relate with amount of loan granting hypothesis are such as deposit reserve in bank, size of mutual funds and interexchange between banks. If the amount of fund raised up , banks will have more resource available for giving loan. After the economic crisis, factors that affect the loan granting policy had been changed to amount of reserve (deposit) and size of funds. However, loan interest as one of the factors, does not effect the amount of loan granted. by commercial bank in Thailand.

According to the critical analysis as above, the comment is that commercial bank should study on the making of profit in each type of business in order to know changes and return.

Bank therefore is able to adjust the loan, control Non Performing Loan (NPL) and give advice to customers accordingly. After the economic crisis, interest rate is the only factor that has no statistical significance. This is because of the policy of fixing interest rate at low level.

In granting loans, commercial banks should consider several factors including amount of loan banks was granted, amount of reserve, interest rate of loan, amount of fund, current economic status and government policy.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

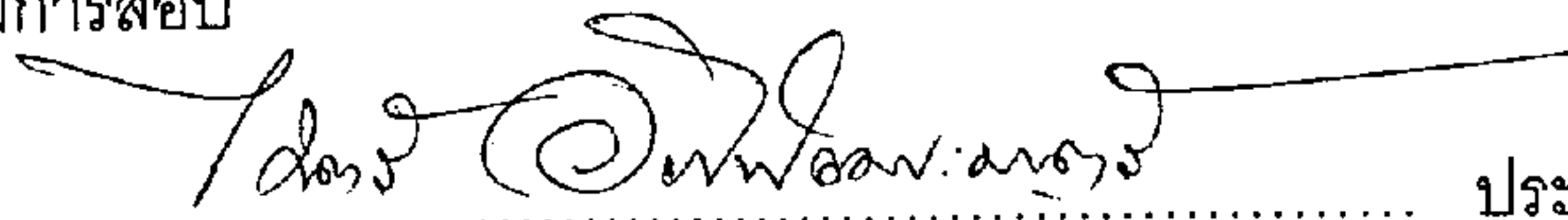
(อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

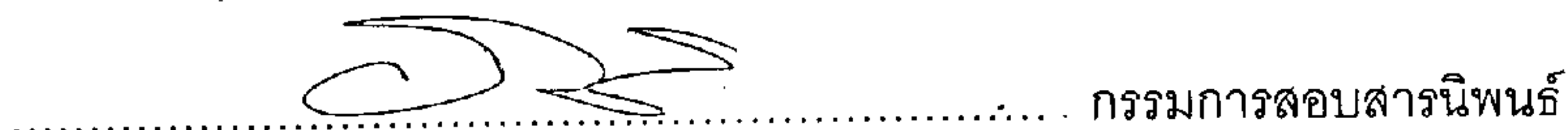
ประธาน

(อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

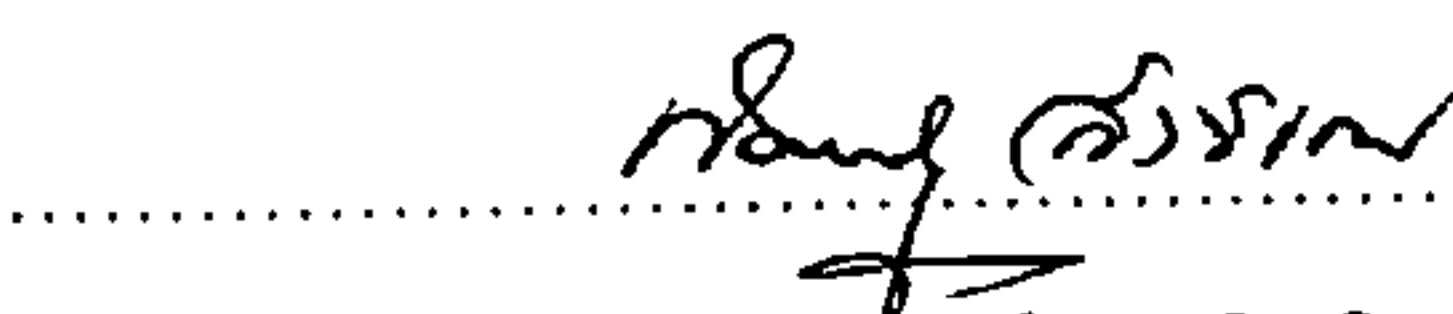
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์
ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และ
อาจารย์ รวิพรรณ สาลีผล กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำ
ปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำที่ดีตลอดมา

นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา น้องๆ และเพื่อนๆ ที่ให้ความห่วงใย เป็นกำลังใจ
รวมทั้งความช่วยเหลือต่างๆในการทำงานวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดา
มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนบัดนี้

นิตารักษ์ ภูมิภักดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
ความสำคัญของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ตัวแปรที่ศึกษา.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
สมมติฐานในการวิจัย.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	15
ความเป็นมาของธนาคารพาณิชย์.....	15
หน้าที่ของการธนาคารพาณิชย์.....	16
วิวัฒนาการบริการด้านสินเชื่อ.....	18
โครงสร้างทางบัญชีของธนาคารพาณิชย์.....	19
การปล่อยสินเชื่อในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ.....	27
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	31
นโยบายการเงิน.....	31
หลักการแสวงหากำไรสูงสุด.....	32
ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ ในด้านอุปทานสินเชื่อ.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	62
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	65
อภิปรายผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	72
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	78
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	98

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เงินให้สินเชื่อ และรายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	7
2	ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ.....	52
3	ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปรถึงปัจจัยที่ส่งผล ต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539).....	56
4	ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปรถึงปัจจัยที่ส่งผล ต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546).....	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	เงินให้สินเชื่อ และรายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	8
2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
3	ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ ในด้านอุปทานสินเชื่อ.....	35
4	ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

* ธนาคารพาณิชย์ เป็นแหล่งเครดิตที่ใหญ่ที่สุดและมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เป็นสถาบันการเงิน (Financial Institution) ในตลาดเงิน (Money Market) และตลาดทุน (Capital Market) ซึ่งมีหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงินด้วยการระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้น และเงินออมจากหน่วยเศรษฐกิจที่เกินดุล ได้แก่ เงินออมของบุคคลทั่วไป (Individual Savings) และเงินออมของธุรกิจ (Business Savings) โดยนำเงินทุนส่วนใหญ่ไปกระจายให้สินเชื่อแก่หน่วยเศรษฐกิจที่ขาดดุล *

การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ จัดอยู่ในประเภทของการค้าและบริการ แต่อาจจะเกี่ยวข้องกับสาธารณชนในด้านความปลอดภัยหรือความสงบสุข จึงต้องมีกฎหมายควบคุมเพื่อให้เกิดความมั่นคงและคุ้มครองแก่ผู้ฝากเงินโดยเฉพาะ ซึ่งธนาคารพาณิชย์มีจุดแตกต่างกับการดำเนินธุรกิจทั่วไปอยู่ 2 ประการ คือ

1. ใช้เงินทุนภายใน (ส่วนของผู้ถือหุ้น) ในอัตราส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับเงินทุนภายนอก (เงินฝากและหนี้สิน)

2. มีสินค้าเป็นเงิน

ในจุดแรก ธนาคารพาณิชย์จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องทำหน้าที่ ดังนี้

1. คุ้มครองผู้ฝากเงินกับธนาคาร และเจ้าหนี้อื่นๆ ให้ได้รับเงินคืนตามกำหนดระยะเวลาที่ตกลงกัน

2. หารายได้ให้พอเพียงที่จะจ่ายผลประโยชน์ในรูป ดอกเบี้ย แก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้อื่น รวมถึงการมีกำไรที่เหมาะสมเพื่อจ่ายผลตอบแทนในรูป เงินปันผล ให้แก่ผู้ถือหุ้น

ในจุดที่สอง สินค้าที่เป็นเงินของธนาคารพาณิชย์มีความแตกต่างจากการขายสินค้าทั่วไป คือสินค้าทั่วไป เมื่อขายให้ผู้ซื้อไปแล้ว จะตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ซื้อเมื่อมีการชำระเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว และในกรณีการขายในระบบเครดิตถ้าผู้ซื้อไม่ชำระหนี้ค่าสินค้า ผู้ขายมีสิทธิยึดคืนสินค้ากลับคืนมาได้ แต่มูลค่าของสินค้านั้นอาจจะลดลงไปตามการเสื่อมสภาพหรือการเสื่อมราคาของทรัพย์สิน แต่สินค้านั้นของธนาคารพาณิชย์อยู่ในลักษณะของการขายบริการในรูปของการให้สินเชื่อ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522) ได้บัญญัติคำจำกัดความไว้ว่า “ให้สินเชื่อ หมายความว่า ให้กู้ยืม ชื้อ ชื้อลด รับช่วงซื้อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อผลประโยชน์ของผู้เคยค้าหรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเลตเตอร์ออฟเครดิต” ซึ่งเมื่อธนาคาร

ได้ขายบริการ คือ ให้สินเชื่อแก่ลูกค้าไปแล้วจะต้องได้เงินต้นกลับคืนมาครบพร้อมด้วยผลประโยชน์ในรูปดอกเบี้ย ตามข้อตกลงหรือตามสัญญา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะต้องไม่ให้เกิดการสูญเสียหรือสูญเสียน้อยที่สุด (ชนินทร์ พิทยาวิริธ. 2533 : 5)

* ในปัจจุบันปริมาณงานทางด้านการอำนวยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ได้เพิ่มขึ้น การขอสินเชื่อของลูกค้ามีอยู่หลายประเภทตามลักษณะของการประกอบการ ตลอดจนมีวงเงินและระยะเวลาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ ดังนั้นการพิจารณาจึงมีความยากลำบาก และซับซ้อนมากขึ้น การที่จะพิจารณาโดยอาศัยความคุ้นเคยหรือคุณสมบัติอย่างกว้างๆ ดังที่เคยปฏิบัติมาแต่อย่างเดียวย่อมไม่ได้ ธนาคารจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการวิเคราะห์สินเชื่อตามหลักการสมัยใหม่เข้ามาช่วย ซึ่งจะมีทั้งการพิจารณาคุณค่าทางเครดิต (Credit Worthiness) การวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Statement Analysis) และเมื่อได้มีการอนุมัติสินเชื่อไปแล้วก็ต้องมีการตรวจสอบทานสินเชื่อ (Credit Reviews) เพื่อให้สามารถป้องกันและหรือแก้ไขปัญหาของสินเชื่อได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ถึงแม้ว่าธนาคารจะมีการใช้มาตรการหลายอย่างเพื่อป้องกันแล้วก็ตามยังมีสิ่งที่ไม่พ้นคือ หนี้มีปัญหา ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นไม่มากนัก/ลูกค้าบางรายในขณะที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อเป็นผู้มีฐานะทางเครดิตดี แต่ก็อาจจะประสบกับปัญหาที่ไม่คาดคิดในการดำเนินกิจการได้ ซึ่งจะมีผลทำให้ความสามารถในการชำระหนี้สูญหายไป แต่ก็ยังมีความซื่อสัตย์และความพยายามที่จะชำระหนี้ หากธนาคารให้โอกาสก็จะสามารถชำระหนี้ที่มีได้ แต่ลูกค้าบางรายเมื่อประสบความล้มเหลวในการดำเนินกิจการแล้วก็พยายามเอาตัวรอด ไม่พยายามที่จะแก้ไขปัญหาก็หาช่องทางช่วยเหลือตัวเอง แต่กลับพยายามเอาเปรียบเจ้าหนี้ ธนาคารก็จำเป็นจะต้องใช้มาตรการเด็ดขาดฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อบังคับคดีและยึดทรัพย์มาชำระหนี้ทันที (ชนินทร์ พิทยาวิริธ. 2533 : 6)

* ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน (Basket-Peg Exchange Rate Regime) ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่ค่อนข้างคงที่ เป็นอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Floating Exchange Rate Regime) เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ซึ่งทางการได้ดำเนินนโยบายการเงินอย่างเข้มงวดเพื่อชะลอการเร่งตัวของอัตราเงินเฟ้อและการอ่อนตัวของค่าเงินบาท ซึ่งในเดือนตุลาคม 2540 จากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงอย่างมาก ทำให้เศรษฐกิจเริ่มถดถอย มีปัญหานี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์รุนแรงขึ้น และมีปัญหาความเชื่อมั่นที่ประชาชนมีต่อสถาบันการเงินอีกด้วย/แต่ในเดือนกรกฎาคม 2541 เป็นต้นมา เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นมาก ทั้งทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน อัตราเงินเฟ้อ และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อสถาบันการเงิน ทางนาจจึงเริ่มดำเนินนโยบายการเงินอย่างผ่อนคลายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และป้องกันปัญหานี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมลงมาอยู่ในระดับต่ำสุดในรอบหลายทศวรรษ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย ในช่วงที่สภาพคล่องสูง ธนาคารพาณิชย์ได้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงอย่างรวดเร็ว แต่ลด

อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมน้อยกว่า เพราะไม่ต้องการหรือไม่สามารถปล่อยกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเงินกองทุนไม่เพียงพอ หรือเกรงว่าจะมีหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น* และปัจจุบันสภาพคล่องของสถาบันการเงินยังมีอยู่สูงถึงกว่า 5 แสนล้านบาท

ปัจจุบันโครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก อันเนื่องมาจากภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่เข้ามาซื้อกิจการธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทย ซึ่งธนาคารต่างประเทศเหล่านั้นต่างปรับกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อรายย่อย (Retail Banking) และบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Banking) รวมทั้งมีการนำผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ๆ เข้ามาให้บริการมากขึ้น เมื่อพิจารณาเฉพาะการแข่งขันในระบบธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มโดยใช้เกณฑ์ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (บิสิเนสไทย. 2546,10 ตุลาคม : <http://www.businesssThai>) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นกลุ่มผู้ถือหุ้นเอกชนสัญชาติไทย ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารทหารไทย และธนาคารธนาชาต

กลุ่มที่ 2 ธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นหน่วยงานรัฐ ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารนครหลวงไทย และธนาคารไทยธนาชาต ซึ่งในระยะต่อไปทางการมีนโยบายที่จะลดสัดส่วนทางการถือหุ้นลง โดยจะทำการกระจายหุ้นให้กับภาคเอกชน

กลุ่มที่ 3 ธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ ได้แก่ ธนาคารเอเซีย ธนาคารดีบีเอสไทยท努(ปัจจุบันถูกควบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย) ธนาคารยูโอบี รัตนสิน และธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดอร์นครอน ซึ่งกลุ่มนี้คาดว่าจะจะเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น เนื่องจากมีความพร้อมและมีวิทยาการทางการเงินใหม่ๆ รวมถึงเงินทุนที่มีจำนวนมากพอ

ธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท(บิสิเนสไทย. 2546,10 ตุลาคม : <http://www.businesssThai>) คือ

1. ธุรกิจที่นำมาซึ่งรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ได้แก่ การให้บริการสินเชื่อและการให้บริการเงินฝาก ในอดีตที่ผ่านมามียอดรวมประมาณร้อยละ 80-90 ของยอดรายได้รวม แต่ในปัจจุบันสัดส่วนรายได้ดังกล่าวลดลงเหลือประมาณร้อยละ 60-70 ของยอดรายได้รวม เนื่องจากนับแต่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อด้วยความระมัดระวัง อีกทั้งได้ลดการขยายสินเชื่อไปยังธุรกิจขนาดใหญ่ หรือเรียกได้ว่าปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจจากที่เน้นแนวคิดแบบสินเชื่อรายใหญ่ (Wholesale Banking) มาเป็นแนวคิดแบบสินเชื่อรายย่อย (Retail Banking) เกือบทุก

ธนาคาร โดยสินเชื่อจะเน้นการเจาะกลุ่มลูกค้าขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) หรือลูกค้าบุคคล (Personal Loan and Housing Loan)

2. ธุรกิจที่นำมาซึ่งรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย ได้แก่ รายได้จากค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นๆ เช่น บริการสินเชื่อส่วนบุคคล (Personal Banking) บริการธุรกิจด้านปริวรรต บริการธุรกิจด้านการส่งสินค้าเข้า บริการด้านการส่งสินค้าออก บริการบริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริการด้านบัตรเครดิต และบริการด้านอื่นๆ อาทิ การรับตัวเงินเพื่อส่งเรียกเก็บ การรับเงินโอนไปต่างประเทศ เป็นต้น

การประกอบกิจการของธนาคารพาณิชย์คล้ายกับการประกอบกิจการอื่นๆทั่วไป แต่แทนที่จะเป็นธุรกิจการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการก็เป็นธุรกิจการค้าเงิน ดังนั้นกิจการธนาคารพาณิชย์จึงสามารถแสดงออกมาในรูปของบัญชีหรืองบดุลได้เช่นเดียวกับธุรกิจประเภทอื่นๆ การพิจารณางบดุลของธนาคารพาณิชย์จะทำให้สามารถเข้าใจถึงกิจการของธนาคารพาณิชย์ได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะงบดุลจะเป็นเครื่องมือให้เห็นถึงสภาพของสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของกิจการ ถ้าพิจารณาโดยอาศัยหลักวิชาการทางบัญชีแล้ว สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน จะมีความสัมพันธ์กันในรูปของสมการดังต่อไปนี้

$$\text{สินทรัพย์ (Assets)} = \text{หนี้สิน (Liabilities)} + \text{ทุน (Capital Account)}$$

รายการทางด้านสินทรัพย์ ประกอบด้วย เงินสดและยอดเงินคงเหลือที่ธนาคารต่างๆ เงินที่ลงทุนซื้อตัวเงินคลัง พันธบัตร การให้กู้ การเบิกเงินเกินบัญชี การซื้อลด ตลอดจนการที่ธนาคารพาณิชย์นำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ รายการต่างๆ นี้รวมกัน เรียกว่า “การใช้เงินทุน” (Uses of Funds) รายการทางด้านหนี้สินและทุนประกอบไปด้วยเงินฝากประเภทต่างๆ เช่น เงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อทวงถาม เงินฝากประเภทออมทรัพย์ และเงินฝากประเภทประจำ เงินฝากประเภทต่างๆ มีฐานะเป็นหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ เพราะธนาคารพาณิชย์จะต้องจ่ายคืนเมื่อผู้ฝากหรือเจ้าหนี้ทวงถาม นอกจากนั้นก็มีหนี้สินที่ธนาคารพาณิชย์กู้มาจากบุคคลอื่นบัญชีทุนของธนาคารพาณิชย์ รายการต่างๆ เหล่านี้รวมกันเรียกว่า “แหล่งที่มาของเงินทุน” (Sources of Funds) ของธนาคารพาณิชย์ (จรินทร์ เทศวานิช. 2545 : 254-255) ดังจะสรุปการใช้เงินทุนและแหล่งที่มาของเงินทุนได้ดังนี้

1. แหล่งที่มาของเงินทุน

1.1 เงินฝาก

1.2 เงินกู้ยืม

1.3 เงินกองทุน

1.4 หนี้สินอื่นๆ

2. การใช้เงินทุน

2.1 เงินให้สินเชื่อ

2.2 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

2.3 เงินสดและเงินฝากในธนาคารอื่นๆ

2.4 สินทรัพย์อื่น

* จากสภาพการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งในด้านอัตราดอกเบี้ย การให้เงินกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมีสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศไทย จำนวน 18 แห่ง แบ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ไทย และธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ดังนี้

ธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 13 แห่ง ดังนี้

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
3. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
4. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
5. ธนาคารดีบีเอส ไทยทุน จำกัด (มหาชน) (ปัจจุบันควบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย จำกัด(มหาชน))
6. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
7. ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)
8. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
9. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
10. ธนาคารธนาชาต จำกัด (มหาชน)
11. ธนาคารยูโอบี รัตนสิน จำกัด (มหาชน)
12. ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน)
13. ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน)

ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1. ซีทีแบงก์
2. ธนาคารซูมิโตโม มิตซูบิชิ แวงกิ่ง คอร์ปอเรชั่น
3. ธนาคารดอยช์แบงก์
4. ธนาคารแห่งอเมริกาฯ
5. ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ฯ *

ที่ผ่านมาผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีรายได้หลักมาจากดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อ โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากปี พ.ศ. 2537 ธนาคารพาณิชย์ มีรายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อ 322,825.90 ล้านบาท จากปริมาณเงินให้สินเชื่อรวม 3,011,999.70 ล้านบาท มีรายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็น 455,595.29 และ 606,571.00 ล้านบาท จากปริมาณเงินให้สินเชื่อรวม 3,845,396.02 และ 5,300,283.31 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538 และ 2540 ตามลำดับ แต่ภายหลังจากปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาทั้งรายได้ดอกเบี้ยและปริมาณให้สินเชื่อมีการปรับตัวลดลงเป็นลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2542 คงเหลือรายได้ดอกเบี้ยเพียง 265,213.00 ล้านบาท จากปริมาณเงินให้สินเชื่อรวม 5,302,986.53 ล้านบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 และ 2546 รายได้ดอกเบี้ยคงเหลือเพียง 209,446.52 และ 197,651.33 ล้านบาท จากปริมาณเงินให้สินเชื่อรวม 4,521,594.47 และ 4,653,719.35 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้รายได้ดอกเบี้ยลดลงเนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่างๆ ได้รับผลกระทบจากปัญหาอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นอย่างมาก จนทำให้ลูกค้าของธนาคารจำนวนมากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไข และกลายเป็นหนี้มีปัญหามากที่สุด ปัจจัยดังกล่าวส่งกระทบต่อรายได้และปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ อย่างไรก็ตามสถานะเศรษฐกิจในประเทศไทยเริ่มดีขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่ธนาคารก็มีมาตรการที่เข้มงวดในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ รวมถึงมีการบริหารและจัดการด้านความเสี่ยงอย่างรัดกุม ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อค่อยๆปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตาราง 1 เงินให้สินเชื่อ และรายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

(หน่วย : ล้านบาท)

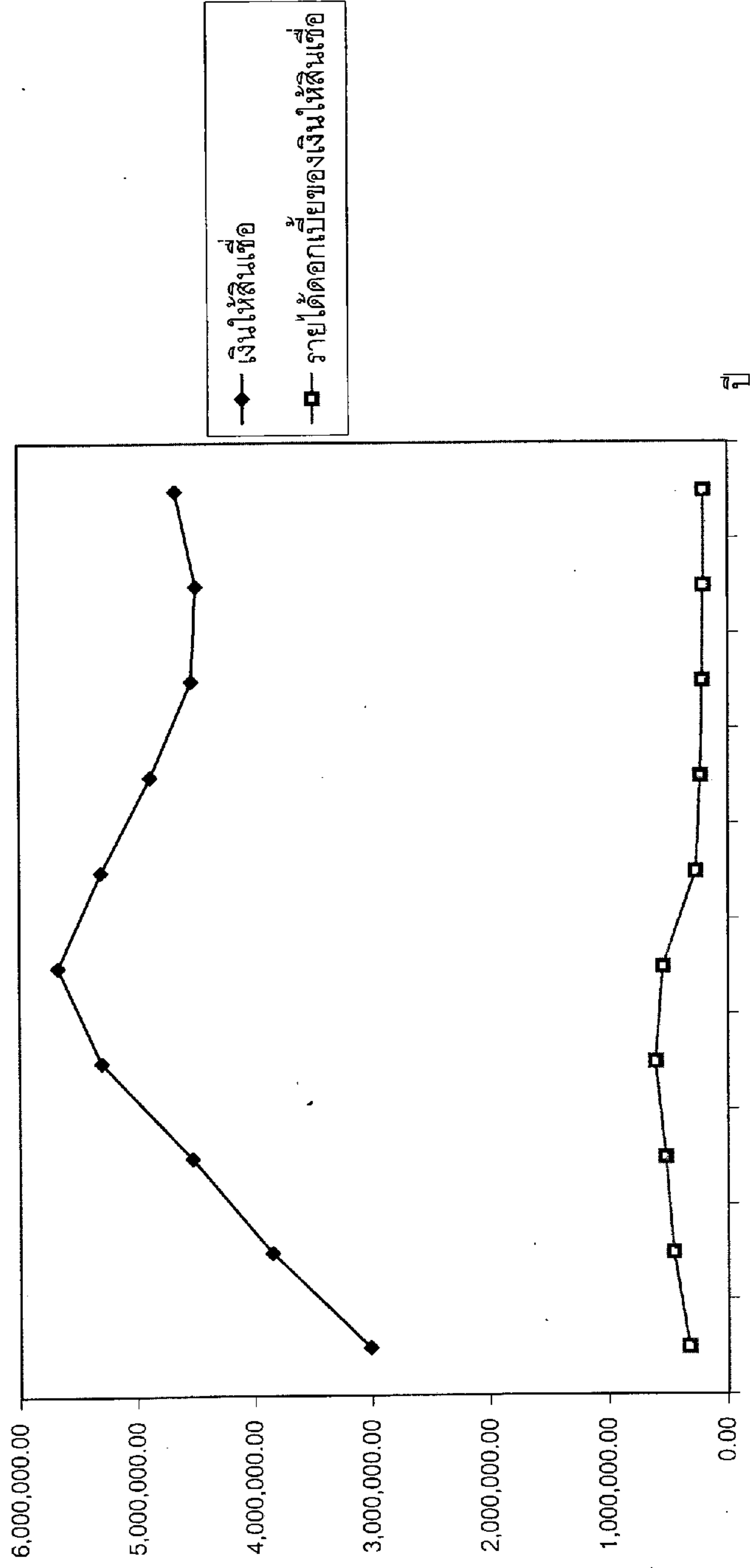
ปี	เงินให้สินเชื่อ	รายได้ดอกเบี้ยของ เงินให้สินเชื่อ	สัดส่วนรายได้ดอกเบี้ย ต่อเงินให้สินเชื่อ (%)
2537	3,011,999.70	322,825.90	10.7
2538	3,845,396.02	455,595.29	11.8
2539	4,526,041.97	521,919.16	11.5
2540	5,300,283.31	606,571.00	11.4
2541	5,668,215.08	544,195.00	9.6
2542	5,302,986.53	265,213.00	5.0
2543	4,875,135.63	225,359.00	4.6
2544	4,521,594.47	209,446.52	4.6
2545	4,480,537.40	200,082.11	4.5
2546	4,653,719.35	197,651.33	4.2

หมายเหตุ : 1) เงินให้สินเชื่อ ไม่รวมธุรกรรมระหว่างธนาคาร

2) เงินให้สินเชื่อ แก่ไขข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่เดือนมกราคม 2540

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ล้านบาท

ภาพประกอบ 1 เงินให้สินเชื่อ และรายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

✧ จะเห็นได้ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ผ่านมามีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์เป็นอย่างมากโดยเฉพาะข้อมูลปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ซึ่งเป็นเครื่องมือชี้วัดตัวหนึ่งที่จะอธิบายถึงอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในทางกลับกันการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคาร ก็จะต้องมีการกำหนดนโยบายและทิศทางจากปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยจะพิจารณาถึงแนวโน้มการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณเงินทุนจากต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ยภายนอกประเทศ นโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ธนาคารใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาประกอบด้วย ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และปริมาณเงินกองทุน เป็นต้น ที่ผ่านมามีทั้งภาคธุรกิจและผู้บริโภครายย่อยต่างก็มีความต้องการเงินให้สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ เพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ การลงทุนใหม่ การขยายกิจการ และการอุปโภคบริโภคสินค้า ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มมากขึ้น โดยเห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นแหล่งผลิตสินค้าและรองรับการจ้างงานเป็นจำนวนมาก แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันปริมาณการให้สินเชื่อยังมีอัตราการขยายตัวไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งที่ธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องเหลือจากปริมาณเงินฝากที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และจำเป็นที่จะต้องหารายได้ให้พอเพียงที่จะจ่ายผลประโยชน์ในรูปดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้อื่นและในรูปเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น แสดงว่าธนาคารก็มีปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อและขยายสินเชื่อภายใต้ขีดจำกัดความสามารถของธนาคาร ✧

ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการให้บริการสินเชื่อ ที่จะทำให้การให้สินเชื่อของธนาคารมีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ เพื่อสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและนโยบายของรัฐบาล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ซึ่งมีประโยชน์ในการจัดโครงสร้างหน่วยงานด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อรองรับความต้องการและการขยายตัวของกลุ่มลูกค้า นอกจากนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) อาทิเช่น ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนงานพัฒนาและบริหารงานด้านสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับและดูแลการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ /

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ และเป็นการศึกษาเฉพาะบทบาทสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

- ✓ 1. ศึกษาร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี
- ✓ 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย แบ่งเป็นช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) โดยใช้ข้อมูลเป็นรายเดือน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม
 - 1.2 ปริมาณเงินฝาก
 - 1.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้
 - 1.4 ปริมาณเงินกองทุน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลปริมาณเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจรวมในแต่ละปีตามขอบเขตของการวิจัยข้อ 1 และข้อมูลปริมาณเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยตามขอบเขตการวิจัยข้อ 2 เป็นข้อมูลรวมที่แตกต่างกัน แต่ก็มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการปรับปรุงงบการเงินของธนาคารพาณิชย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ด้วย

2. เงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจ หมายถึง

2.1 เกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้ ได้แก่ การเพาะปลูก การทำสวนและการเพาะพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ การทำไม้ การตัดไม้ และการบริการทางเกษตรอื่น ๆ รวมถึงการล่าสัตว์ เป็นต้น

2.2 การประมง

2.3 การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ได้แก่ การทำเหมืองถ่านหินและลิกไนต์ การขุดเจาะน้ำมันปิโตรเลียมและแก๊สธรรมชาติรวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกัน ยกเว้นการสำรวจ เป็นต้น

2.4 การผลิต ได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม การผลิตยาสูบ การผลิตสิ่งทอ การผลิตเครื่องแต่งกาย การฟอกและการตกแต่งหนังสัตว์รวมทั้งการผลิตกระดาษ การผลิตไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้ การพิมพ์โฆษณา การผลิตถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม การผลิตเคมีภัณฑ์ การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์ การผลิตเครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้าและเครื่องมือไฟฟ้า เป็นต้น

2.5 การก่อสร้าง

2.6 การขายส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ได้แก่ การขาย บำรุงรักษา และการซ่อมแซมยานยนต์ ขายอะไหล่และชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์ ขายจักรยานยนต์อะไหล่และซ่อมแซม การขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง (สถานีน้ำมัน) ขายส่ง และการค้าเพื่อค่านายหน้า เป็นต้น

2.7 โรงแรมและภัตตาคาร ได้แก่ โรงแรม ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว ภัตตาคาร ร้านอาหาร และบาร์ เป็นต้น

2.8 การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ได้แก่ การขนส่ง บริการทางไปรษณีย์และการรับส่งพัสดุภัณฑ์ การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม เป็นต้น

2.9 ตัวกลางทางการเงิน ได้แก่ สถาบันการเงิน(ธนาคาร) การบริการด้านการเงินเพื่อการเช่าสินทรัพย์ ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ ธุรกิจให้เช่าซื้อสินค้าอื่น ธุรกิจให้เช่าทรัพย์สิน ธุรกิจบัตรเครดิต การประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ บริการเสริมสถาบันการเงิน เป็นต้น

2.10 อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ได้แก่ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการให้เช่าเครื่องจักร เป็นต้น

2.11 การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ได้แก่ การจัดหาที่อยู่อาศัย การซื้อที่ดิน การซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อการอื่นๆ การซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การศึกษา การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำงาน และการบริโภคส่วนบุคคลอื่นๆ เป็นต้น

2.12 การให้สินเชื่ออื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

3. ปริมาณเงินให้สินเชื่อ หมายถึง ปริมาณเงินที่ให้กู้ยืมเงิน ชื้อตัวเงิน ชื้อลดตัวเงิน รับช่วงซื้อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคยค้า หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพัน ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546

4. ปริมาณเงินฝาก (Deposits) หมายถึง ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์รับฝากจากประชาชน ได้แก่ เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา และเงินฝากอื่นๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546

5. ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม หมายถึง ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมมาเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยมีการกู้ยืมจากแหล่งเงินต่างๆ ประกอบด้วย เงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศไทย เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างประเทศ เงินกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546

6. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Lending Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยคำนวณจากสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อ 3 ประเภท ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ประกอบด้วย

- ตัวสัญญาใช้เงิน คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate : MRR)
- เบิกเงินเกินบัญชี คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยประเภทเบิกเงินเกินบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (Minimum Overdraft Rate : MOR)
- เงินกู้ คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบมีระยะเวลาที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (Medium Lending Rate หรือ Minimum Loan Rate : MLR)

7. ปริมาณเงินกองทุน (Capital Funds) หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์ที่เหลือจากหักชำระหนี้สินแก่บุคคลภายนอกทั้งหมดแล้ว เพื่อรองรับความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ดำรงไว้เพื่อความมั่นคงในการดำเนินการ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ซึ่งปัจจุบันกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงปริมาณเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.5

8. สินทรัพย์เสี่ยง (Risk Assets) หมายถึง รายการสินทรัพย์แต่ละประเภทที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ โดยเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ทั้งนี้สินทรัพย์จะมีความเสี่ยงไม่เท่ากัน ดังนั้นในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงจึงต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่แตกต่างกัน

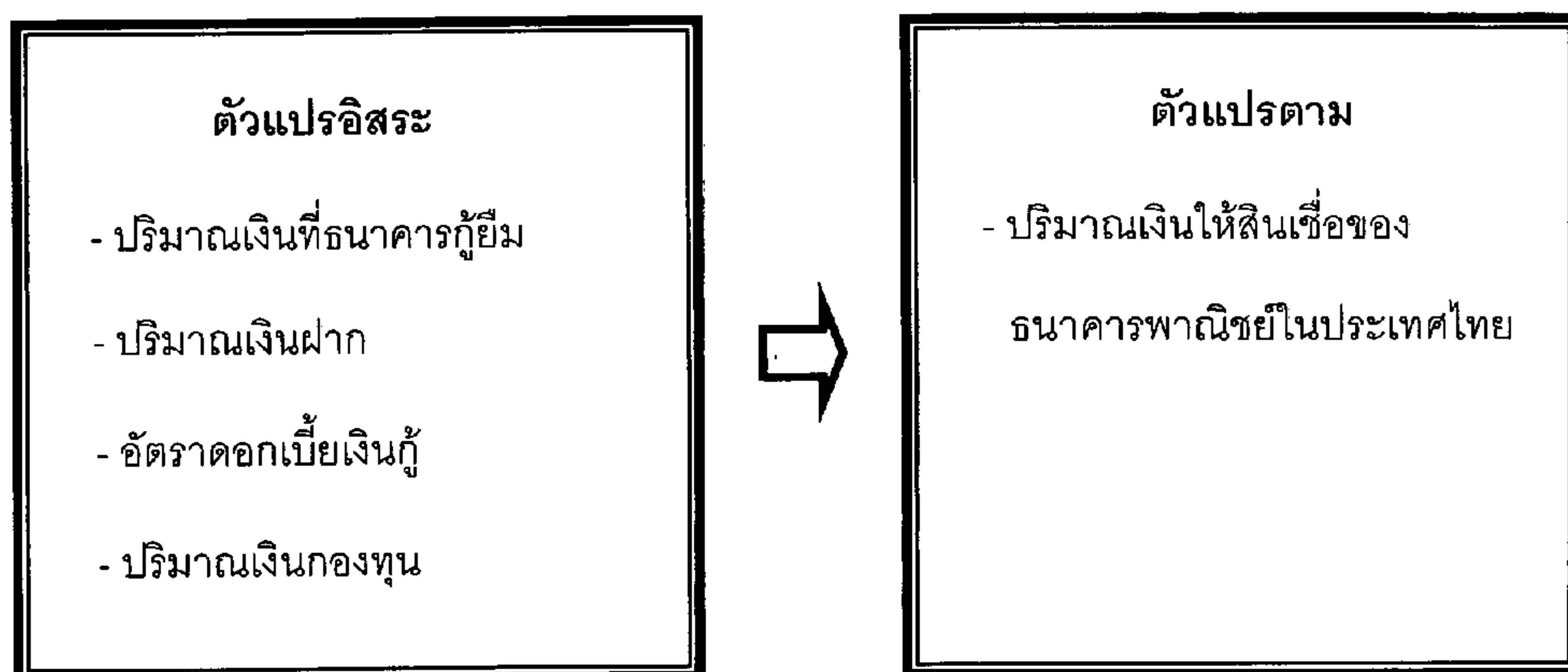
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จะแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ดังนี้

1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้
2. การประมง
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
4. การผลิต
5. การก่อสร้าง
6. การขายส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์
7. โรงแรมและภัตตาคาร
8. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม
9. ตัวกลางทางการเงิน ได้แก่ สถาบันการเงิน ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ ธุรกิจให้เช่าทรัพย์สิน ธุรกิจบัตรเครดิต การประกันภัย เป็นต้น
10. อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ
11. การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
12. การให้สินเชื่ออื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ.2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ.2540 ถึง 2546) ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้มีการกำหนดสมมติฐานของตัวแปรในสมการ โดยคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่อปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น และเมื่อปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่
2. ปริมาณเงินฝาก มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่อปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้นและเมื่อปริมาณเงินฝากลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่
3. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลงและเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่
4. ปริมาณเงินกองทุน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่อปริมาณเงินกองทุนเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น และเมื่อปริมาณเงินกองทุนลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
 - 1.1 ความเป็นมาของธนาคารพาณิชย์
 - 1.2 หน้าที่ของการธนาคารพาณิชย์
 - 1.3 วิวัฒนาการบริการด้านสินเชื่อ
 - 1.4 โครงสร้างทางบัญชีของธนาคารพาณิชย์
 - 1.5 การปล่อยสินเชื่อในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 นโยบายการเงิน
 - 2.2 หลักการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization) โดยใช้หลักแห่งความเหมาะสม (Accommodation Principle)
 - 2.3 ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable Fund Theory) ในด้านอุปทานสินเชื่อ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

1.1 ความเป็นมาของธนาคารพาณิชย์

การธนาคารพาณิชย์ (commercial banking) ซึ่งเป็นคำที่สืบเนื่องมาจากความเชื่อที่ว่า การให้กู้เพื่อการพาณิชย์ (commercial loan theory of banking) ซึ่งตามแนวคิดนี้ การให้กู้ระยะสั้นนี้มีลักษณะก่อให้เกิดเงินทุนเพื่อชำระหนี้สินเงินกู้ในตัวของมันเองได้ (self liquidation) ดังนั้น ตามทฤษฎีนี้จึงไม่สนับสนุนการให้กู้ในระยะยาว เช่น การให้กู้เพื่อซื้อที่ดิน เครื่องจักร การก่อสร้างโรงงาน เป็นต้น ส่วนการให้กู้ในการซื้อหลักทรัพย์เพื่อเก็งกำไรนั้นเป็นสิ่งที่ต้องห้าม แต่ในปัจจุบันคำว่า การธนาคารพาณิชย์ไม่เหมาะสมที่จะใช้ต่อไป ด้วยเหตุผลคือ

1) ธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันมิใช่เป็นสถาบันการเงินเพียงสถาบันเดียวที่ให้กู้เพื่อการพาณิชย์ในระยะสั้นเท่านั้น

2) สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่ถือครองมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเกิดจากการให้กู้แก่ภาคพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม ตลอดจนภาครัฐบาล การลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล

3) ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มีกิจกรรมหลายประเภท นอกจากรับฝากเงินประเภทกระแสรายวัน ยังมีการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์และประเภทประจำ นอกจากนี้ยังมีการให้สินเชื่อลักษณะอื่นๆ ตลอดจนเป็นตัวแทนในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ให้แก่ลูกค้า และปริวรรตเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

4) บทบาทของธนาคารพาณิชย์ที่แตกต่างจากสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ ก็คือ การรับฝากเงินประเภทที่จะต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม ซึ่งสั่งจ่ายโดยเช็คอันเป็นส่วนหนึ่งของปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ระบบธนาคารพาณิชย์จึงมีบทบาทในการสร้างและทำลายเงินฝากโดยมีผลทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นหรือลดลง

สำหรับกิจการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเป็นกลไกที่สำคัญในการร่วมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยการระดมเงินออมจากประชาชนมาเป็นเงินทุนแล้วกระจายออกในรูปสินเชื่อสู่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ จากประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของธนาคารพาณิชย์ไทยนับตั้งแต่มีการก่อตั้งแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัฏ(ธนาคารไทยพาณิชย์) ได้จัดตั้งขึ้นมาเป็นแห่งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2449 ได้มีการคิดค้นเพื่อวิวัฒนาการด้านการให้บริการประเภทต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์ เพื่อเสนอบริการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและเป็นเครื่องมือของการแข่งขันเพื่อชิงความเป็นเลิศในระหว่างธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งได้มีการจัดตั้งขึ้นมาหลังจากนั้นอีกเรื่อยๆ (วเรศ อุปปาดิก. 2544) ปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนทั้งสิ้น 13 ธนาคาร

1.2 หน้าที่ของการธนาคารพาณิชย์

การธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวมเป็นอย่างมาก จึงมีกฎหมายโดยเฉพาะในการกำหนดขอบเขตของการประกอบกิจการของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อให้การควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. 2505 มาตรา 4 (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2541? : <http://www.bot>) ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

“การธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด (ค) ซื้อขายเงินปริวรรตต่างประเทศ

"ธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

"บริษัทมหาชนจำกัด" หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

"บริษัทจำกัด" หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดด้วย

"เงินกองทุน" หมายความว่า

(1) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ และเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้น

(2) ทุนสำรอง

(3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้

(4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร

(5) เงินสำรองจากการตีราคาสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น และ

(6) เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับเนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ระยะยาวเกินห้าปีที่มีสิทธิด้อยกว่าเจ้าหนี้สามัญ

เงินกองทุนตาม (1) (2) (3) และ (4) ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกู้ดวิลล์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ชนิด ประเภท และการคำนวณเงินกองทุนตาม (5) หรือ (6) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เงินกองทุนตาม (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) ให้หักเงินตามตราสารใน (6) ของบริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์อื่นที่ธนาคารพาณิชย์นั้นถือไว้และสินทรัพย์อื่นใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

"ให้สินเชื่อ" หมายความว่า ให้กู้ยืมเงิน ซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้ เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคยค้า หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเลตเตอร์ออฟเครดิต

"บัตรเงินฝาก" หมายความว่า ตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ที่ธนาคารพาณิชย์ออกให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อเป็นหลักฐานการรับฝากเงินและเพื่อแสดงสิทธิของผู้ทรงตราสารที่จะได้รับเงินฝากคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ โดยจะมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

"สถาบันการเงิน" หมายความว่า

(1) บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(2) นิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

1.3 วิวัฒนาการบริการด้านสินเชื่อ

ในสมัยที่ประเทศไทยยังไม่มีธนาคารพาณิชย์ที่เป็นของคนไทยเองนั้น แหล่งซึ่งเป็นที่พักในด้านเงินกู้สำหรับประชาชนก็คือ โรงรับจำนำซึ่งผู้กู้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง การที่มีกิจการธนาคารพาณิชย์เกิดขึ้นและให้บริการด้านการให้กู้ยืมจึงนับว่าได้ก่อประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้มาก ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญในการเข้ามามีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการจัดสรรกระจายสินเชื่อไปยังภาคเศรษฐกิจที่สำคัญต่างๆ

ในช่วงต้นๆ ของการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของคนไทยนั้น ได้ให้บริการเงินกู้ประเภทต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของธุรกิจยังไม่กว้างขวางมากนัก เมื่อลูกค้าส่วนใหญ่ซึ่งเป็นพ่อค้ามีความจำเป็นต้องการใช้เงินสดหมุนเวียน ธนาคารพาณิชย์ก็จะให้บริการในรูปเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (Overdraft) และได้วิวัฒนาการมาเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่า "เงินกู้ประจำ" (Fixed Loan) แต่ก็เป็นการให้กู้ยืมภายในระยะเวลาสั้นไม่เกิน 1 ปี การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2506 จะให้ความสำคัญกับธุรกิจการค้าภายในและภายนอกประเทศในอัตราส่วนที่สูงมาก และให้ความสำคัญแก่ภาคเศรษฐกิจอื่นๆ น้อยมาก ธนาคารพาณิชย์เริ่มขยายสินเชื่อเพื่อการอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2506 เป็นต้นมา และให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและกระจายสินเชื่อไปยังภาคเศรษฐกิจต่างๆ ในชนบทตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้ปรับพื้นฐานในด้านการกระจายสินเชื่อไปยังภาคเศรษฐกิจต่างๆ ในสัดส่วนที่เหมาะสมสมควร มีการให้สินเชื่อทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวตามความต้องการของการลงทุนและสังคม นอกจากนี้รูปแบบของการให้สินเชื่อก็ได้มีการกระจายออกไปอย่างกว้างขวางมาก จึงนับเป็นก้าวใหม่ของธนาคารพาณิชย์ที่จะเข้ามามีส่วนรับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

ในด้านการปรับปรุงโครงสร้างการให้สินเชื่อในประเทศให้เป็นระบบมากขึ้นในปี พ.ศ. 2526 ธนาคารพาณิชย์ได้ร่วมมือกันยกเลิกระบบการกำหนดอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับลูกค้าชั้นดี (Prime Rate) ซึ่งใช้กันมาแต่เดิม มาเป็นการกำหนดอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับเงินให้กู้ (Minimum Loan Rate หรือ MLR) และอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับเงินกู้เบิกเกินบัญชี (Minimum Overdraft Rate หรือ MOR) แทน เพื่อลดความสำคัญของสินเชื่อแบบเบิกเกินบัญชี รวมทั้งการสนับสนุนสินเชื่อแบบที่กำหนดระยะเวลาชำระคืนแน่นอน ช่วยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถจัดสภาพคล่องได้ดีขึ้น และ

ส่งผลไปถึงการปรับอัตราดอกเบี้ยให้ยืดหยุ่นคล่องตัวในระยะยาวด้วย (ชนินทร์ พิทยาวิจิตร. 2533 : 31-32)

* 1.4 โครงสร้างทางบัญชีของธนาคารพาณิชย์

โครงสร้างทางบัญชีของธนาคารพาณิชย์ประกอบด้วย สินทรัพย์ (Assets) หนี้สิน (Liabilities) และทุน (Equity) เช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ เพื่อเป็นการเข้าใจถึงพฤติกรรมกรรมการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องทราบถึงที่มาของเงินทุน (ด้านหนี้สินและทุน) และการใช้ไปของเงินทุน (ด้านสินทรัพย์) ซึ่งจะแสดงอยู่ในงบดุลของธนาคาร (พุทธงค์ พันธุ์สุจริตไทย. 2546 : 15 – 19) ประกอบด้วย

1 ด้านหนี้สินและทุน เป็นรายการที่แสดงถึงแหล่งที่มาของเงินทุน ได้แก่ เงินฝาก เงินกู้ยืม เงินกองทุน และหนี้สินอื่นๆ

1.1 เงินฝาก เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่ธนาคารมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายอัตราผลตอบแทนให้แก่ผู้ฝากเงินเมื่อครบกำหนดเวลาและตามประเภทของเงินฝาก (พรนพ พุกกะพันธ์ และ ประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. 2544 : 38) แบ่งเป็น

- เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposit) เป็นเงินฝากเพื่อการออมทรัพย์ เมื่อมีการฝากหรือถอนเงิน จะมีการบันทึกรายการในสมุดคู่ฝาก เงินฝากประเภทนี้ผู้ฝากสามารถเบิกถอนได้ตลอดเวลา เงินฝากชนิดนี้จะคิดดอกเบี้ยให้ผู้ฝากเงินทุก 6 เดือน ในเดือนมิถุนายน และ ธันวาคม ของปี

- เงินฝากประจำ (Time Deposits) การรับฝากเงินประเภทประจำ หมายถึงเงินฝากซึ่งผู้ฝากจะถอนคืนได้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลา หรือถอนคืนเมื่อแจ้งให้ธนาคารทราบล่วงหน้า ธนาคารจะให้ดอกเบี้ยเงินฝากชนิดนี้ตามกำหนด อย่างน้อย 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน หรือ 24 เดือน แต่เมื่อมีความต้องการจะถอนเงินก่อนกำหนดก็สามารถถอนได้เพียงแต่จะไม่ได้รับดอกเบี้ย หรืออาจได้รับดอกเบี้ยแต่เป็นจำนวนที่ลดลงตามระยะเวลาที่เบิกถอนไปก่อนครบกำหนด จะถอนทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้และมีอัตราดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่ฝาก

- เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือการรับฝากเงินประเภทกระแสรายวัน หรือบัญชีเดินสะพัด (Current or Demand Deposits) เป็นการรับฝากเงินประเภทกระแสรายวัน จะต้องจ่ายคืนทันทีเมื่อทวงถาม เงินฝากประเภทนี้ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราต่ำตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่เกิน ร้อยละ 0.01 ต่อปีเท่านั้น หรือธนาคารส่วนใหญ่ไม่ได้จ่ายดอกเบี้ยให้กับบัญชีกระแสรายวัน การเบิกจ่ายเงินจากบัญชีต้องใช้เช็คที่ธนาคารนั้นออกให้ โดยเช็คทุกฉบับจะต้องเสียค่าอากรเช็คฉบับละ 3 บาท ธนาคารไม่อาจเอาเงินฝากนี้ไปลงทุนถาวรในระยะยาวได้ ประกอบกับผู้ฝากได้ประโยชน์จากบริการด้านต่างๆ ของธนาคารเป็นการชดเชย เช่น ความสะดวกจากการใช้เช็ค การเก็บเงินตามเช็ค การหักบัญชี

1.2 เงินกู้ยืม แหล่งกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยมีจาก 3 แหล่งใหญ่ คือ

- การกู้ยืมจากธนาคารกลาง

ธนาคารกลางจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้กู้ยืมแหล่งสุดท้าย เพื่อปรับฐานะทางการเงินระยะสั้น โดยทำได้ 2 วิธี คือ การกู้ยืมโดยมีพันธบัตรรัฐบาลค้ำประกัน หรือเรียกว่า การกู้ยืมกรณีปกติ และการขายพันธบัตรในตลาดซื้อคืน ส่วนการกู้ยืมในรูปการขายตั๋วสัญญาใช้เงินปกติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจ

- การกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ

ส่วนใหญ่จะเป็นการกู้ยืมระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกัน จากบริษัทเงินทุน และจากสถาบันการเงินอื่นๆ โดยการกู้ยืมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินกู้เมื่อทวงถาม (Call Loan) ซึ่งจะมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคาร (Interbank rate) เป็นอัตราผลตอบแทนสำหรับธนาคารที่ให้กู้เงิน

- การกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างประเทศ

เป็นการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศโดยตรง หรือให้สาขาธนาคารพาณิชย์ของตนที่อยู่ในประเทศนั้นกู้ให้ ซึ่งมักจะกู้ยืมเงินเพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจ

1.3 เงินกองทุน เป็นมูลค่าของสินทรัพย์ที่เหลือจากหักชำระหนี้สินแก่บุคคลภายนอกทั้งหมดแล้ว ซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นทำหน้าที่รองรับความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ เงินกองทุนมีความสำคัญในการให้การคุ้มครองผู้ฝากเป็นหลักประกันความสามารถของธนาคารในการให้สินเชื่อ และแสดงเสถียรภาพในการเผชิญความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น/ เงินกองทุนประกอบด้วย

- มูลค่าหุ้น ได้แก่ ทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามราคาที่ตราไว้บนใบหุ้น และ

เงินล้ำมูลค่าหุ้นซึ่งเกิดจากการขายหุ้นในมูลค่าที่สูงกว่าราคาที่ตราไว้

- เงินสำรองต่างๆ ได้แก่ เงินเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น สำรองเพื่อการขาด

ทุนสำหรับสินทรัพย์บางชนิด สำรองหนี้สูญ สำรองเพื่อขยายกิจการ สำรองสำหรับภาษีที่ต้องจ่าย เป็นต้น

- กำไรที่มีได้แบ่งสรร ประกอบด้วยกำไรจากการดำเนินงานที่ยกมาจากงวด

ก่อนบวกด้วยกำไรหรือหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในงวดปัจจุบัน ส่วนหนึ่งของกำไรที่มีได้จัดสรรนี้ธนาคารจะต้องจ่ายเป็นเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น แต่ในบางครั้งธนาคารอาจจะโอนเงินส่วนหนึ่งจากกำไรที่มีได้จัดสรรนี้เข้าไปอยู่ในบัญชีเงินสำรอง ซึ่งทำหน้าที่เป็นหลักประกันการขาดทุนในอนาคต ธนาคารอาจจะจ่ายเงินปันผลออกจากกำไรที่มีได้แบ่งสรรนี้ได้ แต่นำเงินสำรองนี้จ่ายเป็นเงินปันผลได้

เงินกองทุนของสถาบันการเงินประกอบด้วย 2 ส่วน (ผลาทิพย์ เต็มสุขนิรันดร์. 2543 : 103-104) คือ

1. เงินกองทุนชั้นที่ 1 หรือเงินทุนหลัก (Teir 1 หรือ Core Capital) ได้แก่
 - 1.1 ทุนชำระแล้ว ซึ่งรวมทั้งหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ และ Warrant
 - 1.2 ทุนสำรองตามกฎหมาย
 - 1.3 เงินสำรองที่จัดสรรจากกำไรสุทธิ
 - 1.4 กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรร
2. เงินกองทุนชั้นที่ 2 หรือเงินทุนเพิ่มเติม (Teir 2 หรือ Supplementary Capital)

เป็นเงินทุนที่ไม่สามารถนับเป็นเงินทุนเต็มจำนวน ต้องหักบางส่วนออกก่อน และเงินกองทุนชั้นที่ 2 นี้มีสัดส่วนสูงสุดได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงโดยรวม โดยเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่

2.1. กำไรแอมортиสจากการปรับราคาประเมินสินทรัพย์ถาวรและหลักทรัพย์ที่สถาบันการเงินถืออยู่ โดยไม่รวมสินทรัพย์ที่ได้จากการชำระหนี้ และสามารถนับเป็นเงินทุนได้ไม่เกินร้อยละ 45 ของกำไร

2.2. สำรองหนี้ทั่วไป หรือสำรองหนี้สูญ โดยนับเป็นเงินทุนได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของสินทรัพย์เสี่ยง

2.3. ตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน

2.4. ตราสารหนี้ด้อยสิทธิ ซึ่งสามารถนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1

ในปัจจุบัน ธนาคารพาณิชย์ไทยจะต้องดำรงเงินกองทุนทั้งชั้นที่ 1 และ 2 เป็นสัดส่วนอย่างต่ำขั้นต่ำละ 4.25%

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ดำรงเงินกองทุนไว้เพื่อความมั่นคงในการดำเนินกิจการ โดยต้องดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ซึ่งสินทรัพย์เสี่ยง (Risk Assets) หมายถึง รายการสินทรัพย์แต่ละประเภทที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ โดยเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ทั้งนี้สินทรัพย์จะมีความเสี่ยงไม่เท่ากัน ดังนั้นในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงจึงต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยจะคำนวณจากสินทรัพย์ในงบดุล และสินทรัพย์นอกงบดุล ซึ่งมีหลักการคำนวณดังนี้

- สินทรัพย์ในงบดุล

สินทรัพย์เสี่ยง = มูลค่าสินทรัพย์ × น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์นั้น

- สินทรัพย์นอกงบดุล ได้แก่ ภาระผูกพันนอกงบดุล จึงต้องแปลงสภาพภาระผูกพันเป็นสินทรัพย์ธรรมดา ด้วยการคูณด้วยค่าแปลงสภาพหรือโอกาสในการเปลี่ยนเป็นสินทรัพย์ (Credit Conversion Factor) และนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยอัตราความเสี่ยงของสินทรัพย์ กล่าวคือ

สินทรัพย์เสี่ยง = ภาระผูกพัน $\times$ ค่าแปลงสภาพ $\times$ น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์

ทั้งนี้ภาระผูกพันนอกงบดุลสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. รายการที่สถาบันการเงินรับผิดชอบเทียบเท่าสินเชื่อ ได้แก่ การรับรองการค้า ประกันการกู้ยืมเงินและการอาวัล ซึ่งเป็นสินทรัพย์เสี่ยงเต็มจำนวน (ค่าแปลงสภาพ = 1)

2. รายการที่สถาบันการเงินอาจไม่ต้องจ่ายแทนลูกค้า ได้แก่ ภาระผูกพันที่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของลูกค้า เช่น ค่าประกันการรับเหมาก่อสร้างหรือการยื่นขอประกันราคา ค่าประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์ ภาระผูกพันเพื่อการนำสินค้าเข้าตามเลตเตอร์ออฟเครดิต เป็นต้น (ค่าแปลงสภาพ = 0.2 ถึง 0.5)

3. สัญญาเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ย เช่น สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า สัญญาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (ค่าแปลงสภาพ = 0.005 ถึง 0.05 ขึ้นกับอายุสัญญา)

1.5 หินี่สินอื่นๆ เป็นรายการเบ็ดเตล็ดที่ไม่อาจรวมอยู่ในรายการใดรายการหนึ่ง ได้แก่ เงินที่ธนาคารเรียกเก็บเพื่อเป็นเงินมัดจำหรือเป็นประกันในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต เงินโอนระหว่างจังหวัด การออกหนังสือค้ำประกัน รวมถึงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เช่น เงินปันผลค้างจ่าย ภาษีค้างจ่าย และเงินฝากค้างจ่าย

2. ด้านสินทรัพย์ เป็นรายการที่แสดงถึงแหล่งที่ไปของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ เงินสดและเงินฝากในธนาคารอื่นๆ เงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ และสินทรัพย์อื่นๆ

2.1 เงินให้สินเชื่อ เป็นสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูง ขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูงเช่นกัน เพราะหากผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินต้นและอัตราดอกเบี้ยคืนตามสัญญาที่ทำไว้ การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เป็นการลงทุนที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีมูลค่าประมาณร้อยละ 70 ของการใช้เงินทุนทั้งหมด การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์แบ่งออกได้เป็นหลายลักษณะดังนี้ (พรนพ พุกกะพันธุ์; และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. 2544 : 54-56)

2.1.1 แบ่งตามรูปลักษณะของการให้กู้เงิน แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

ก. การให้กู้ยืม (Loans) หมายถึงการที่ธนาคารพาณิชย์ให้ลูกค้าหรือผู้กู้ กู้เงินโดยกำหนดเวลาในการชำระหนี้แน่นอน การชำระหนี้คืนอาจจะผ่อนชำระเป็นงวดๆ หรือใช้ครั้งเดียวหมด ทั้งนี้แล้วแต่จะตกลงกัน โดยลูกหนี้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารพาณิชย์เป็นการตอบแทน การกำหนดดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์นั้นจะต้องไม่สูงเกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ข. การให้เบิกเงินเกินบัญชี (Overdraft หรือ Overdraw : O/D) เป็นการให้กู้โดยธนาคารยอมรับให้ผู้กู้หรือลูกค้าเขียนเช็คเบิกเงินเกินกว่าจำนวนเงินฝากที่ลูกค้ามีอยู่ในบัญชีกระแสรายวัน การให้เบิกเงินเกินบัญชื่อนี้นิยมใช้กันมากในประเทศอังกฤษ สำหรับการที่จะเบิกเงินเกินบัญชีกันมาน้อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับข้อตกลงกันระหว่างผู้ขอกู้กับธนาคารพาณิชย์ สำหรับเรื่องดอกเบี้ย ผู้กู้ก็จะเสียดอกเบี้ยเฉพาะส่วนที่เบิกเกินบัญชีที่มีอยู่กับธนาคารเท่านั้น

ค. การซื้อลดตั๋วเงิน (Discounting Bill) คือการที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อตั๋วเงินชนิดต่างๆ ที่ลูกค้านำมาขายลดให้แก่ธนาคาร โดยที่ตั๋วเงินนั้นยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระเงิน การที่ลูกค้านำเอาตั๋วเงินมาขายลดให้แก่ธนาคารโดยมอบให้ธนาคารหักค่าส่วนลดเช่นนี้ ส่วนใหญ่เนื่องจากลูกค้ามีความจำเป็นต้องการใช้เงินสดก่อนที่จะครบกำหนดในการชำระเงิน การซื้อลดนี้ธนาคารจะได้ประโยชน์คือจะหักส่วนลดจากลูกค้าทันที

2.1.2 แบ่งตามกำหนดชำระคืน แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ก. เงินกู้ที่เรียกคืนได้ทุกเมื่อหรือเรียกคืนได้ทันที (Demand or Call Loans) เป็นการกู้เงินที่ไม่มีกำหนดวันชำระคืนไว้นั่นแน่นอน แต่ผู้ให้กู้มีสิทธิเรียกร้องให้ชำระคืนได้ทุกเวลา และผู้กู้ก็มีสิทธิที่จะชำระคืนได้ทุกเวลาเช่นเดียวกัน

ข. เงินกู้ที่เรียกคืนได้ตามกำหนดเวลา (Time Loans) เป็นการกู้เงินที่มีการกำหนดวันชำระคืนไว้นั่นแน่นอน ถ้าผู้กู้ชำระคืนก่อนถึงกำหนดเวลาแล้ว ผู้กู้จะได้รับส่วนลดโดยเสียค่าดอกเบี้ยตามจำนวนวันที่กู้ยืม

2.1.3 แบ่งตามหลักประกัน แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ก. การกู้ยืมโดยมีหลักประกัน (Secured Loans) คือการกู้เงินโดยใช้หลักทรัพย์ต่างๆ มาประกันหรือใช้บุคคลมาค้ำประกันก็ได้ หลักทรัพย์ที่นำมาประกันนี้ ธนาคารจะพิจารณาในเรื่องต่างๆ ดังนี้ คือ หลักทรัพย์นั้นควรจะมีค่าคงที่ จะต้องซื้อขายจ่ายโอนกันได้โดยง่าย เป็นต้น สำหรับบุคคลที่มาค้ำประกันธนาคารจะพิจารณาในเรื่องต่างๆ เช่น บุคคลนั้นจะต้องเป็นคนที่ธนาคารมีความเชื่อถือ จะต้องมีความฐานะการเงินดีพอที่จะค้ำประกันได้ เป็นต้น

ข. การกู้ยืมโดยไม่มีหลักประกัน (Unsecured Loans) คือการกู้เงินที่ไม่มีสิ่งของหรือหลักประกันอื่นใด ในกรณีนี้ธนาคารจะต้องพิจารณาแล้วว่า ผู้กู้จะต้องมีความฐานะทางการเงินดีพอสมควร มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ และสามารถชำระเงินกู้ธนาคารได้

2.1.4 แบ่งตามลักษณะของผู้กู้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ก. เงินที่ให้ลูกค้ากู้ การให้กู้เงินแบบนี้ อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างธนาคารกับลูกค้า ซึ่งเป็นผู้ที่มีบัญชีอยู่ที่ธนาคารนั้นเป็นสำคัญ และธนาคารให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

ข. เงินที่ให้บุคคลที่มีโชคลูกค้ากู้ การกู้แบบนี้ธนาคารกับลูกค้าไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ธนาคารที่ซื้อหลักทรัพย์ในตลาดไม่ได้มุ่งหวังที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้กู้ที่เสนอขาย ส่วนผู้กู้เองก็ได้ใช้คนกลางติดต่อหาผู้สนใจให้กู้ในตลาด ดังนั้น การกู้จึงไม่ใช่เกิดจากความสัมพันธ์กันมาก่อน

2.1.5 แบ่งตามวัตถุประสงค์ต่างๆ แบ่งได้เป็น 6 ประเภทคือ

ก. เงินกู้เพื่อการพาณิชย์ ตามปกติเป็นเงินกู้สำหรับเป็นทุนดำเนินการค้า และการอุตสาหกรรมชั่วคราว เช่น ให้กู้เพื่อให้ลูกค้านำไปซื้อสินค้าเข้าร้าน รับซื้อตัวเงินเพื่อให้ลูกค้ามีเงินหมุนเวียน การกู้เงินเพื่อการพาณิชย์มักจะเป็นการกู้เงินในระยะสั้น เช่น ระยะไม่เกิน 90 วัน เป็นต้น หลักประกันเงินกู้เพื่อการพาณิชย์ได้แก่ ตราสารขนส่ง ใบประทวนสินค้า ใบหุ้น พันธบัตร อสังหาริมทรัพย์ หรือมีบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือเป็นผู้ค้ำประกัน เป็นต้น

ข. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม เป็นเงินกู้ที่ผู้กู้จะนำไปใช้สำหรับซื้อวัตถุดิบ หรือจ่ายค่าแรงงาน ซึ่งเงินกู้ประเภทนี้มักเป็นเงินกู้ระยะสั้นประการหนึ่ง กับเงินกู้เพื่อจัดหาเครื่องจักร อุปกรณ์ การก่อสร้างอาคาร โรงงาน ฯลฯ ซึ่งโดยมากเป็นเงินกู้ในระยะปานกลางกับระยะยาวอีกประการหนึ่ง

ค. เงินกู้เพื่อการเกษตร เงินกู้ี้โดยมากมักเป็นเงินกู้ระยะสั้นหรือระยะปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เงินกู้ระยะสั้นเป็นเงินกู้เพื่อการซื้อเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เป็นต้น ซึ่งเงินกู้ดังกล่าวนี้เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวพืชผลแล้วก็สามารถชำระคืนได้ทันที ส่วนเงินกู้ในระยะปานกลางก็เป็นเงินกู้เพื่อการซื้อเครื่องจักร เครื่องมือทางการเกษตร ฯลฯ สำหรับเงินกู้ระยะยาว ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ มักไม่ค่อยให้เกษตรกรกู้ เพราะการเกษตรเป็นงานที่เสี่ยง และขาดเจ้าหน้าที่ที่ชำนาญงานด้านการเกษตร ประกอบกับมีธนาคารประเภทอื่นๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรดำเนินการอยู่โดยเฉพาะแล้ว

ง. เงินกู้เพื่อการบริโภค เป็นเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้ผู้บริโภคกู้โดยตรง หรือให้สถาบันที่ทำกิจการให้กู้เงินแก่ผู้บริโภค ร้านค้า บริษัท และร้านค้าปลีกกู้เงินเพื่อให้เครดิตแก่ผู้บริโภค อีกทอดหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้เงินกู้เพื่อการบริโภคมามากพอสมควร เงินกู้ส่วนใหญ่ให้กู้ไปเพื่อซื้อสินค้าประเภทคงทน (Durable Goods) เช่น ตู้เย็น รถยนต์ โทรทัศน์ เครื่องซักผ้า เป็นต้น ธนาคารได้ดอกผลจากการให้กู้ยืมดังกล่าวในอัตราค่อนข้างสูง การเรียกชำระหนี้มักจะใช้วิธีผ่อนส่งเป็นรายเดือน

จ. เงินกู้เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เป็นเงินกู้เพื่อใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารหรือปรับปรุงอาคารโดยมีการจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน

ฉ. เงินกู้เพื่อการซื้อหรือถือหลักทรัพย์ เป็นเงินกู้ที่ให้แก่เอกชนผู้ซื้อขายหลักทรัพย์ โดยผู้กู้มักจะกู้เงินเพียงส่วนหนึ่งของราคาซื้อหลักทรัพย์ เพราะบุคคลที่ซื้อหลักทรัพย์นั้นจะต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ออกหลักทรัพย์ตามราคาที่ตกลงโดยทันที ถ้าผู้ซื้อไม่มีทุนพอที่จะขอกู้เงินจากธนาคารโดยใช้หลักทรัพย์เป็นประกัน

ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงประเภทสินเชื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของสินเชื่อโดยจัดประเภทสินเชื่อแยกตามวัตถุประสงค์การใช้เงินของลูกค้าเช่นเดียวกัน โดยแยกประเภทตามชนิดของธุรกิจ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2547 : <http://www.bot>) ดังนี้

1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้
2. การประมง
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
4. การผลิต
5. การก่อสร้าง
6. การขายส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์
7. โรงแรมและภัตตาคาร
8. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม
9. ตัวกลางทางการเงิน
10. อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ
11. การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
12. การให้สินเชื่ออื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

ในการให้สินเชื่อนอกจากที่ธนาคารจะต้องใส่ใจในเรื่องความเสี่ยงในด้านลูกค้าผิดนัดผิดสัญญา (Default risk) แล้ว ธนาคารยังต้องคำนึงถึงระยะเวลาของการให้สินเชื่ออีกด้วย ทั้งนี้เพราะเกี่ยวกับสภาพคล่องและความปลอดภัยของธนาคารเอง เนื่องจากการให้สินเชื่อนั้นทำให้ธนาคารขาดสภาพคล่อง ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่าสินเชื่อที่ปล่อยไปสามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาไม่นานเกินไป ซึ่งปกติแล้วการให้สินเชื่อระยะสั้นมีสภาพคล่องและความปลอดภัยสูงกว่าให้สินเชื่อในระยะยาว

2.2 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนทางการเงิน

- เพื่อสภาพคล่องในฐานะที่เป็นเงินทุนสำรองขั้นที่สอง หรือเป็นลักษณะการลงทุนเพื่อการคุ้มกัน กล่าวคือ เมื่อธนาคารมีปัญหาสภาพคล่องก็สามารถนำหลักทรัพย์เหล่านี้ออกจำหน่ายในตลาดสัญญาซื้อขายคืนได้

- เพื่อนำเงินสดสำรองส่วนเกินกว่าจำนวนที่ต้องการไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่หลีกเลี่ยงความเสี่ยงและเพื่อเสริมรายได้

หลักทรัพย์ที่สำคัญที่ธนาคารพาณิชย์ใช้เงินไปในการลงทุน คือ หลักทรัพย์รัฐบาล ซึ่งมีทั้งหลักทรัพย์ระยะสั้น คือ ตั๋วเงินคลัง และหลักทรัพย์ระยะยาว คือ พันบัตรรัฐบาล ในหลักทรัพย์รัฐบาลถือเป็นสินทรัพย์ที่มีความมั่นคงและมีความปลอดภัยในเงินต้น หรือไม่มีความเสี่ยงในการไม่ปฏิบัติตามสัญญา แต่ก็จะมีผลตอบแทนต่ำเมื่อเทียบกับหลักทรัพย์อื่นๆ สำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์อื่นๆของภาคเอกชน เช่น หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ การลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ เงินลงทุนที่ธนาคารซื้อตั๋วเงินทางการค้า (Commercial Papers) หรือเงินลงทุนที่ให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นกู้ยืมระยะสั้น (Call Money) เป็นต้น

2.3 เงินสดและเงินฝากในธนาคารอื่นๆ แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนประเภทนี้ ถือว่าเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่ไม่ได้รับผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ย ประกอบด้วย

- เงินสดสำรองที่ฝากไว้ที่ธนาคารกลาง เป็นเงินที่สำรองตามกฎหมายและเพื่ออำนวยความสะดวกในการหักบัญชีระหว่างธนาคาร

- เงินสดที่ถือไว้ในมือ เป็นเงินสดที่เก็บในธนาคารเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองตามกฎหมาย และเตรียมไว้สำหรับการถอนของลูกค้า

- เงินสดที่ฝากไว้ในธนาคารอื่นๆในประเทศ หรือเรียกว่า เงินฝากระหว่างธนาคาร ซึ่งจะอยู่ในรูปเงินฝากกระแสรายวัน เพื่อช่วยในการหักบัญชีระหว่างธนาคาร เงินสดประเภทนี้จะแสดงถึงแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนในธนาคารที่เป็นเจ้าของเงินสดนี้ แต่จะแสดงถึงแหล่งที่มาของเงินทุนในธนาคารที่เป็นผู้รับฝากเงินนี้

- เงินสดที่อยู่ในระหว่างการเรียกเก็บ ซึ่งหมายถึงเช็คที่นำฝากเข้าธนาคาร แต่ยังไม่ได้เรียกเก็บเงินจากธนาคารผู้ส่งจ่ายเช็คนั้น

2.4 สินทรัพย์อื่นๆ เช่น การใช้เงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ประจำ ได้แก่ สำนักงานและที่ทำการ สิทธิการเช่าที่ทำการ เครื่องคอมพิวเตอร์ สิทธิในการเช่าอสังหาริมทรัพย์ สิทธิในการเช่าอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

1.5 การปล่อยสินเชื่อในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไทยในปี พ.ศ. 2539 ถูกกระทบจากมาตรการควบคุมเงินเพื่อและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำออกมาใช้ต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา ธุรกิจหลายๆด้านของธนาคารย่ำแย่ลง การขยายสินเชื่อของธนาคารหลายแห่งชะลอลงมาก การบริหารแหล่งเงินทุนต้องหันมาให้ความสนใจกับฐานเงินฝากในประเทศมากขึ้น ทดแทนการใช้ฐานเงินทุนจากต่างประเทศที่มีต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น จากมาตรการควบคุมการไหลเข้าของเงินทุนระยะสั้น ดังนั้น การทำกำไรของธนาคารจึงถูกกระทบไม่น้อย (บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด. 2539 : 1 – 2)

ภายหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ทำให้ภาคเอกชนประสบปัญหาธุรกิจขาดสภาพคล่องทางการเงินและดอกเบี้ยจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้คืนแก่ธนาคารพาณิชย์ได้ ธนาคารพาณิชย์จึงมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan : NPL) เพิ่มขึ้น ปัจจัยดังกล่าวทำให้ธนาคารมีปัญหาด้านสภาพคล่องด้วยเช่นกัน จึงมีการแข่งขันระดมเงินฝากด้วยอัตราดอกเบี้ยที่สูง ทำให้มีปัญหาด้านการบริหารต้นทุนทางการเงิน เนื่องจากค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าทางการจะพยายามช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยอัดฉีดสภาพคล่องเข้าระบบเพื่อให้อัตราดอกเบี้ยลดลง จนกระทั่งธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องเพิ่มสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามธนาคารพาณิชย์ก็ยังไม่เพิ่มปริมาณการปล่อยสินเชื่อ เพราะเกรงกลัวความเสี่ยงที่จะกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อลดต่ำลง ทั้งนี้สาเหตุสำคัญที่ธนาคารพาณิชย์ไม่ปล่อยสินเชื่อประกอบด้วย 5 ปัจจัย ที่ธนาคารไม่ปล่อยกู้ (การเงินการธนาคาร. 2541. มีนาคม : 275) ได้แก่

1. ธนาคารพาณิชย์ต้องเตรียมเงินไว้เพื่อชำระหนี้ต่างประเทศที่ถูกเรียกคืน โดยเฉพาะเจ้าหนี้จากประเทศญี่ปุ่น
2. ธนาคารพาณิชย์ต้องเตรียมเงินไว้เพื่อชำระหนี้คืนผู้ซื้อตราสารทางการเงิน ที่ออกเป็นเงินบาทเมื่อปี 2538
3. ธนาคารพาณิชย์ต้องเตรียมสำรองเงินให้กับรัฐวิสาหกิจถอนเงินฝากเมื่อต้องนำส่งเงินรายได้ให้คลัง ตามนโยบายของรัฐ
4. งบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐถูกตัดทอนลงมาก ทำให้เงินที่ออกมาในระบบน้อยลง และมีการชะลอการจ่ายเงินงวดตามโครงการต่างๆ ทำให้เงินในระบบลดลง
5. ธนาคารพาณิชย์กลัวเรื่องตัวเลขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

แม้ธนาคารไม่ปล่อยสินเชื่อ แต่มีการแข่งขันระดมเงินฝาก มีการเสนอให้อัตราดอกเบี้ยเกินกว่าเพดานของธนาคารแห่งประเทศไทย และใช้กลยุทธ์ทุกวิถีทางในการหาเงินฝากเข้ามาเพิ่ม โดยเฉพาะธนาคารของรัฐ เช่น ธนาคารศรีนคร ทั้งนี้การที่ธนาคารสามารถให้ดอกเบี้ยเงินฝากได้สูงเป็น

เพราะธนาคารนำเงินไปลงทุนในตลาดซื้อคืนพันธบัตร (Repurchase Order : R/P) 14 วัน แทนการปล่อยสินเชื่อ

ฉวีวรรณ สายบัว (2541 : 16) เจาะลึกปัญหาประเทศไทย ในหัวข้อ วิจารณ์มาตรการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาการเงินรัฐบาลชน รัฐได้ออก 25 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครึ่งปีหลัง เป็นมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายทั้งจากการใช้จ่ายของรัฐบาล การใช้จ่ายของผู้บริโภค ผ่านการ สนับสนุนสินเชื่อการค้า เช่น สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย รถยนต์ อ้อย และน้ำตาล และการใช้จ่ายในการ ลงทุน มาตรการกระตุ้นอุปสงค์ หรือการใช้นโยบายการเงินการคลัง จะได้ผลถ้าปัญหา ไม่ใช่ปัญหาทาง โครงสร้าง หรือระบบเศรษฐกิจ (Economic System) อุปสงค์เป็นฟังก์ชันของรายได้ เมื่อรายได้ตกต่ำ ทำให้อุปสงค์หดหายลดตัวลง อันเกิดจากการใช้จ่ายในการลงทุนลด ภาคเอกชนจึงไม่มีรายได้ เพราะ ฉะนั้นควรเอาสินเชื่อไปกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในการลงทุน ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต (Prospect of Income) จากปัญหาทางโครงสร้างและระบบเศรษฐกิจ ทำให้รายได้ไม่เป็นฟังก์ชันของ อัตราดอกเบี้ย หรือลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้การลงทุนเพิ่มขึ้น จะยิ่งเสียหายกันมากขึ้นเพราะปัญหา ของประเทศเป็นปัญหาโครงสร้าง

สำหรับปัญหาโครงสร้าง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากแนวทางการปล่อยสินเชื่อที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์พิจารณาและคำนึงถึงเครดิตของผู้กู้กับมูลค่าหลักประกันเป็นสำคัญ จึงทำให้ผู้กู้นำ สินเชื่อที่ได้รับไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ โดยมีการนำเงินไปใช้เพื่อการเก็งกำไรในอสังหาริมทรัพย์ ดัง นั้นเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจทำให้มูลค่าอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้กู้ถือครองไม่สามารถสร้างรายได้เพื่อนำมา ชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ได้ ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มสูงขึ้นตาม ไปด้วย ในปัจจุบันการปล่อยสินเชื่อของธนาคารจึงมีการพิจารณาและคำนึงถึงการวิเคราะห์โครงการ ลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้ ความเสี่ยงในด้านต่างๆ ควบคู่ไปกับเครดิตของผู้กู้และมูลค่าหลัก ประกันอย่างรัดกุม

เมธี สุภาพงษ์ (2542, มีนาคม : <http://www.bot>) สำหรับโครงสร้างดอกเบี้ยของธนาคาร พาณิชย์ไทย ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งได้ปรับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (Minimum Lending Rate) และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate) ขึ้นสูงกว่าการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเมื่อเทียบกับใน ช่วงภาวะปกติ ทั้งนี้ เกิดจากปัจจัยสำคัญหลายประการ เช่น ความเสี่ยงของลูกค้าและสัดส่วนหนี้ที่ไม่ ก่อให้เกิดรายได้ (non-performing loans) ที่สูงขึ้น และเงินทุนจากแหล่งอื่นๆของภาคเอกชน อาทิ เงิน กู้ต่างประเทศ ตลาดตราสารหนี้ลงทุนลดลงมาก ตลอดจนความไม่ต้องการหรือไม่สามารถในการ ปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินหลายแห่ง เนื่องจากเงินกองทุนไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ความ ต้องการสินเชื่อที่ชะลอตัวลงมากตามภาวะเศรษฐกิจก็มีส่วนช่วยชะลอมิให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ปรับตัวสูงขึ้นมาก

นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2541 เป็นต้นมา เมื่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นมาก ทั้งทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน อัตราเงินเฟ้อ และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อสถาบันการเงิน ที่เห็นได้จากการขยายตัวของปริมาณเงิน (M2a) ได้แก่ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ในมือภาคเอกชน เงินฝากทุกประเภทของภาคเอกชนที่ธนาคารพาณิชย์ และตัวสัญญาใช้เงินของภาคเอกชนที่ออกโดยบริษัทเงินทุน กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้ชะลอการขยายตัวลงอย่างต่อเนื่องในช่วง 1 ปีก่อนหน้า ดังนั้น ทางการเงินจึงเริ่มหันมาดำเนินนโยบายการเงินอย่างผ่อนคลายเป็นกระตุ้นเศรษฐกิจ และป้องกันมิให้ปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ขยายตัวเร็วขึ้น โดยอัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตรประเภท 1 วันลดลง ซึ่งธนาคารพาณิชย์ก็ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมลง

ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์ไทยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงอย่างรวดเร็วจนมาอยู่ในระดับต่ำที่สุดในรอบหลายทศวรรษ ซึ่งเป็นผลมาจากการผ่อนคลายนโยบายการเงินอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กที่เคยเคยเสนออัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ค่อนข้างมาก กลับสามารถลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมาอยู่ในระดับเดียวกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ได้ เนื่องจากผู้ฝากเงินเริ่มมีความมั่นใจว่าความเสี่ยงของเงินฝากในธนาคารพาณิชย์เหล่านี้กับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในมาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินของทางการในระดับหนึ่ง

ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ธนาคารพาณิชย์ไทยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลงมาก แต่ยังช้ากว่าการปรับตัวด้านอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กยังคงสูงกว่าของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในระดับช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากมีสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และภาวะการสำรองเงินสูงกว่า สำหรับในช่วงที่สภาพคล่องสูง ธนาคารพาณิชย์ได้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงอย่างรวดเร็ว แต่ลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมน้อยกว่า เพราะไม่สามารถหรือไม่ต้องการปล่อยกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเงินกองทุนไม่เพียงพอ หรือเกรงว่าจะมีหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นดังที่กล่าวมาข้างต้น

โดยทั่วไปส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์จะขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. อุปสงค์และอุปทานของเงินฝาก

อุปสงค์ของเงินฝาก หมายถึง ความต้องการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนและต้นทุนเงินจากแหล่งเงินฝากต่างๆ ที่ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งสามารถระดมได้ เช่น ในช่วงที่ธนาคารพาณิชย์สามารถระดมเงินทุนได้จากการกู้ยืมต่างประเทศหรือจากตลาดทุนในประเทศเป็นจำนวนมากการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์ในการระดมเงินฝากก็จะไม่รุนแรง

อุปทานของเงินฝาก หมายถึง เงินฝากที่ไหลเข้าสู่ธนาคารพาณิชย์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ความต้องการถือเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ของประชาชน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนทางเลือกและผลตอบแทนจากการออมในรูปแบบต่างๆของประชาชน ในกรณีที่ประชาชนสามารถลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุนที่มีผลตอบแทนสูงคุ้มกับความเสี่ยงได้มากและสะดวกขึ้น ก็จะทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเร่งระดมเงินฝากมากขึ้น

2. อุปสงค์และอุปทานของสินเชื่อ

อุปสงค์ของสินเชื่อ หมายถึง ความต้องการสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ของภาคเอกชนซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนทางเลือก และต้นทุนของการระดมทุนจากแหล่งต่างๆ เช่น ในช่วงที่ภาคธุรกิจขนาดใหญ่สามารถระดมเงินทุนได้จากการกู้ยืมต่างประเทศและจากตลาดทุนในประเทศ ความต้องการสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ของลูกค้ารายใหญ่ก็จะชะลอลง

อุปทานของสินเชื่อ หมายถึง สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยให้แก่ภาคเอกชน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนทางเลือกและผลตอบแทนจากการลงทุนประเภทต่างๆ เช่น ในกรณีที่รัฐบาลมีการออกพันธบัตรจำนวนมากเพื่อชดเชยการขาดดุลก็จะเป็นการแย่งสินเชื่อไปจากภาคเอกชน เป็นต้น

3. ต้นทุนของการระดมเงินฝากและการปล่อยสินเชื่อที่เกิดจากนโยบายของทางการ

ต้นทุนของการระดมเงินฝาก ประกอบด้วย

- การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ร้อยละ 6 ของเงินฝาก
- เงินสมทบกองทุนฟื้นฟูเพื่อพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ร้อยละ 0.4 ของเงินฝาก

ต้นทุนของการปล่อยสินเชื่อ

- การกันสำรองสำหรับสินเชื่อปกติ ร้อยละ 1 ของสินเชื่อ
- ภาษีการค้า ร้อยละ 3.3 ของดอกเบี้ยรับ

4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ธนาคารพาณิชย์ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการและมีลูกค้ารายใหญ่ ทั้งด้านเงินฝากและเงินให้กู้ยืมเป็นสัดส่วนสูง จะมีค่าใช้จ่ายต่อการดำเนินงานต่อสินทรัพย์ต่ำกว่า

5. ต้นทุนจากปัจจัยเฉพาะอื่นๆ

นอกจากปัจจัยทั้ง 4 ข้อข้างต้นแล้ว ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยยังอาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยเฉพาะตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในช่วงที่ประชาชนขาดความมั่นใจในด้านความมั่นคงของระบบธนาคารพาณิชย์ ช่วงที่ธนาคารพาณิชย์มีปัญหาในด้านความเพียงพอของเงินกองทุนหรือความเสี่ยงของลูกค้า สินเชื่อสูงขึ้นมากจนทำให้ไม่คุ้มที่จะปล่อยสินเชื่อใหม่ เป็นต้น

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบายการเงิน

นโยบายการเงิน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช . 2544 : 9) คือ การดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อจัดการตัวแปรทางการเงิน เช่น ปริมาณเงิน อัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยเครื่องมือทางนโยบายการเงินสามารถแบ่งได้ 3 อย่าง คือ

1. การควบคุมการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย การใช้นโยบายนี้เพื่อควบคุมปริมาณเงิน เช่น ในยามที่รัฐบาลต้องการให้มีปริมาณเงินมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลอาจใช้การลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายให้น้อยลง เมื่อทำเช่นนี้จะทำให้นาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

2. การเปลี่ยนแปลงอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน อัตราซื้อลดตั๋วเงิน เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้าเมื่อลูกค้านำตั๋วเงินมาขายให้แก่ธนาคารพาณิชย์ และอัตรารับช่วงซื้อลดจะเป็นอัตราที่ธนาคารกลางคิดลดต่อธนาคารพาณิชย์เมื่อธนาคารพาณิชย์นำตั๋วเงินมาขายลดแก่ธนาคารกลาง โดยทั่วไปอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วเงินนี้จะมีอัตราที่ต่ำกว่าอัตราซื้อลด เนื่องจากธนาคารพาณิชย์จะมีรายได้จากส่วนต่างๆ ของอัตราเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถอยู่ได้ โดยธนาคารพาณิชย์จะนำเงินที่กู้เงินจากธนาคารกลางนี้มาปล่อยกู้แก่ลูกค้า ดังนั้น ถ้าหากธนาคารกลางต้องการควบคุมการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารกลางสามารถทำได้โดยการเพิ่มอัตรารับช่วงซื้อลดให้สูงขึ้นซึ่งก็จะส่งผลให้อัตราซื้อลดสูงขึ้นด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้การให้เครดิตก็จะน้อยลง ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในเศรษฐกิจก็จะลดน้อยลงด้วย และถ้าหากรัฐบาลต้องการเพิ่มปริมาณเงินในระบบให้มากขึ้น รัฐบาลก็สามารถดำเนินนโยบายที่ตรงกันข้าม

3. การซื้อขายหลักทรัพย์ของธนาคารกลาง ธนาคารกลางสามารถใช้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นตัวควบคุมปริมาณเงินให้ตรงตามความต้องการ ถ้าหากรัฐบาลต้องการเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจให้มากขึ้น รัฐบาลจะดำเนินนโยบายโดยการซื้อหลักทรัพย์จากประชาชนโดยตรง หรือถ้าหากรัฐบาลต้องการลดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลก็อาจจะทำโดยการขายหลักทรัพย์ให้แก่ประชาชน เป็นต้น

✱ ในการดำเนินนโยบายทางการเงินนี้ รัฐบาลสามารถนำนโยบายทางการเงินเหล่านี้มาแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยนโยบายการเงินมี 2 ลักษณะเช่นกันคือ

1. นโยบายการเงินแบบหดตัว เป็นนโยบายที่ต้องการให้มีปริมาณเงินเพื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจน้อย ซึ่งรัฐบาลสามารถให้เครื่องมือทางการเงินทั้ง 3 ข้อข้างต้นมาแก้ปัญหา คือ การเพิ่มอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน การเพิ่มอัตราเงินสดสำรอง หรือการที่ธนาคารมีการขายหลักทรัพย์ โดย

ปกติแล้วการใช้นโยบายการเงินแบบหดตัวนี้ จะนำมาใช้ในกรณีที่รัฐบาลต้องการแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่มีการเติบโตมากเกินไป หรือการเกิดเงินเฟ้อ

2. นโยบายการเงินแบบขยายตัว เป็นนโยบายที่นำมาใช้เพื่อต้องการให้มีปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น เพื่อให้เศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการใช้เครื่องมือทั้ง 3 อย่าง คือ การที่ลดอัตรารับช่วงซื้อลดตัวเงิน การลดอัตราเงินสดสำรอง การซื้อหลักทรัพย์

นโยบายการเงินเป็นมาตรการในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินที่รัฐบาลนำมาใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยผ่านกลไกของธนาคารแห่งประเทศไทยในการกำหนดอัตรารับช่วงซื้อลดตัวเงินจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือ หากธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการเพิ่มสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ ก็จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยรับช่วงซื้อลดในระดับต่ำเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ขยายการให้สินเชื่อ ในทางกลับกันหากธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการลดสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ ก็จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยรับช่วงซื้อลดในระดับสูงเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ชะลอการให้สินเชื่อ ✱

2.2 หลักการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization) โดยใช้หลักแห่งความเหมาะสม (Accommodation Principle)

การที่ธนาคารพาณิชย์เป็นธุรกิจหนึ่ง ดังนั้นจึงมุ่งหวังเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด (Maximization Profit) เหมือนธุรกิจอื่นๆ ถึงแม้ว่าธุรกิจการธนาคารจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดก็ตาม แต่กำไรก็ยังเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญของการลงทุนในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นการจัดการในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุดนั่นเอง สินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถือไว้ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สินทรัพย์ที่ได้ดอกผล หรือสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (earning assets) ได้แก่ การให้สินเชื่อ และการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ

2. สินทรัพย์ที่ไม่ได้ดอกผล หรือสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (non earning assets) ได้แก่ เงินสดสำรองทั้งหมด ประกอบด้วยเงินสดสำรองตามกฎหมาย (required reserve) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (excess reserve) โดยธนาคารพาณิชย์จะพยายามดำรงเงินสดสำรองตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และจะมีเงินสดสำรองส่วนเกินแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

หลักการของกำไรสูงสุด เป็นการพิจารณาว่าอุปทานเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการให้สินเชื่อและการศึกษาพฤติกรรมในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารนั้นมีข้อสมมติที่ว่าธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการปรับตัวในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ย อุปสงค์ของเงินกู้ และ

นโยบายการเงินที่ใช้โดยธนาคารกลาง เป็นต้น ในกรณีที่ธนาคารกลางใช้มาตรการทางการเงินด้วยการซื้อหลักทรัพย์ในตลาด จะมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินสดสำรองทั้งหมด (total reserve) ของตนเพิ่มขึ้น การที่สัดส่วนของสินทรัพย์ประเภทที่ไม่ให้รายได้ต่อสินทรัพย์ประเภทให้รายได้สูงเกินไปจะมีผลต่อธนาคารพาณิชย์ในการขยายการให้สินเชื่อ นอกจากนี้ในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ยังขึ้นอยู่กับต้นทุนของการให้สินเชื่อและผลตอบแทนจากสินทรัพย์นั้นๆ ด้วย ซึ่งถือเป็นการจัดการสินทรัพย์ใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุด ส่วนในด้านการจัดการหนี้สินก็เป็นไปในทำนองเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ย อุปสงค์เงินกู้ และนโยบายการเงินที่ใช้โดยธนาคารกลาง เป็นต้น

และเพื่อให้เข้าใจในสภาพและฐานะการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้น สามารถพิจารณาได้จากงบดุลของธนาคารพาณิชย์ ดังนี้

ทางด้านสินทรัพย์ หรือแหล่งใช้ไปของเงินทุน (Asset or Use of Funds) ประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ คือ

1. เงินสด และเงินสดสำรองทั้งหมด (Cash and Total Reserves)
2. เงินให้กู้ยืมและการให้เครดิต (Loan, Overdraft and Discount)
3. พันธบัตรและหลักทรัพย์ต่างๆ (Bond and Stock)
4. สินทรัพย์อื่นๆ (Other Assets)

ทางด้านหนี้สิน หรือแหล่งที่มาของเงินทุน (Liabilities and Capital or Source of funds) ประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ คือ

1. เงินฝากทั้งหมด (Total Deposits)
2. เงินกู้ยืมจากภายในประเทศ (Borrowing from Domestic Sources)
3. เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (Borrowing from Foreign Sources)
4. เงินกองทุน (Capital Funds)

ทางด้านสินทรัพย์ประกอบด้วยรายการที่สำคัญคือ เงินสดในมือรวมถึงเงินสดสำรองที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเงินในส่วนนี้ธนาคารจะไม่ได้ผลตอบแทน นอกจากนี้ยังมีการให้สินเชื่อ ซึ่งเป็นแหล่งใช้เงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับผลตอบแทนอย่างมาก ในขณะเดียวกันก็เป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงเช่นกัน ส่วนการถือหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้นจะเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ของภาครัฐบาลและเอกชน

สำหรับด้านหนี้สินนั้น มีรายการสำคัญคือ เงินฝาก ซึ่งประกอบด้วยเงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนในสัดส่วนที่มากที่สุด อีกรายการหนึ่งคือ เงินกู้ยืม ธนาคารพาณิชย์สามารถกู้ยืมได้จากสถาบันการเงินในประเทศ และธนาคารแห่งประเทศไทยตลอดจนการกู้ยืมจากต่างประเทศ

ในการศึกษาพฤติกรรมการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์นั้น จะใช้สมมติฐานแห่งการแสวงหากำไรสูงสุดเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้มีเหตุผลสนับสนุนคือ

1. กิจการธนาคารพาณิชย์ เป็นธุรกิจแบบหนึ่งที่มีมุ่งแสวงหากำไรสูงสุด และสามารถที่จะปรับลดอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินกู้และเงินฝาก เพื่อให้บรรลุกำไรสูงสุดได้

2. ธนาคารพาณิชย์ สามารถแข่งขันกันด้านการให้บริการกับลูกค้าและอาศัยช่องว่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นกำไรของธนาคารพาณิชย์ อีกทั้งการแข่งขันด้านบริการต่างๆ ระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันก็มีมาก ซึ่งจุดประสงค์ของการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์ ก็คือต้องการกำไรสูงสุดไม่ว่าจะเป็นผลต่างของอัตราดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจากการบริการอื่นๆ

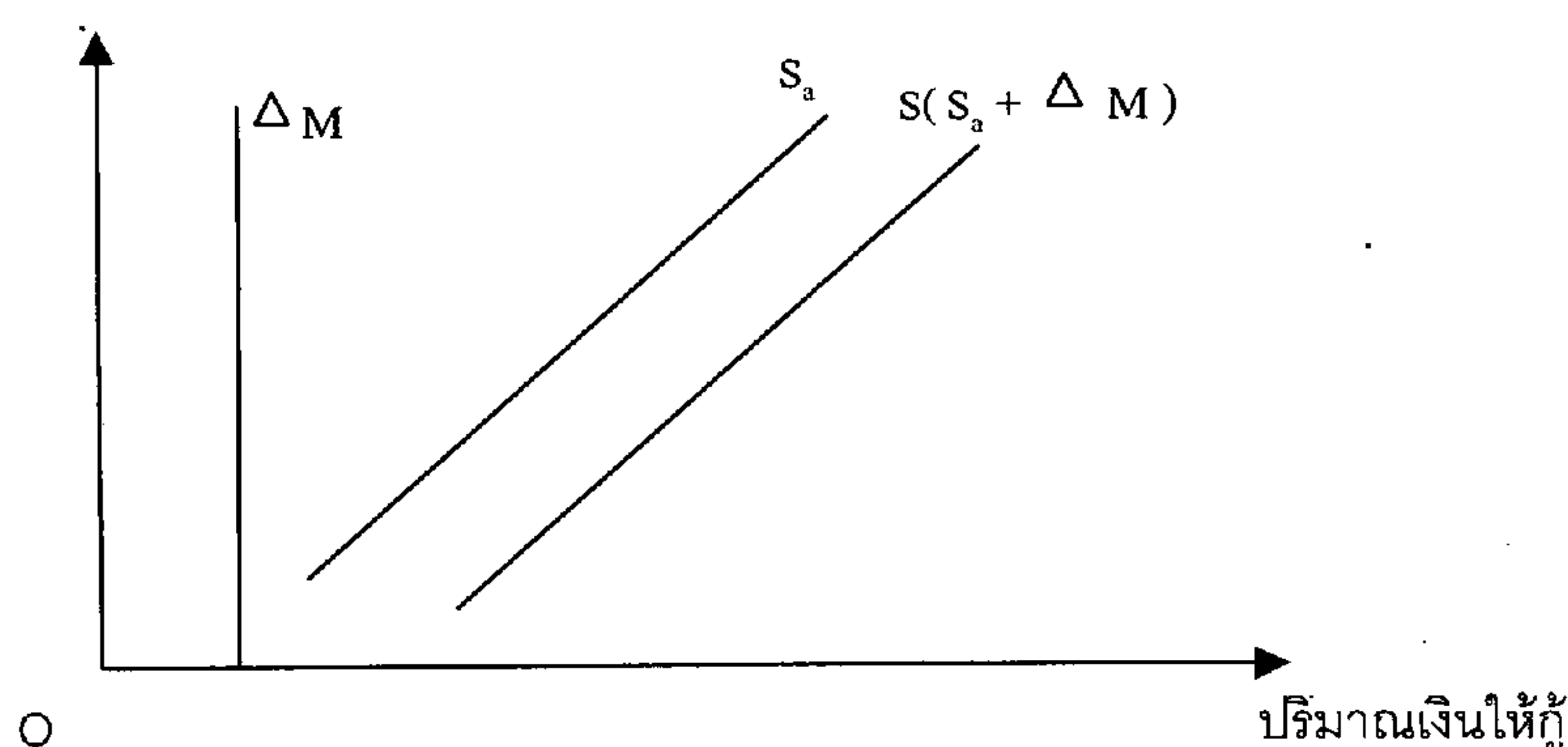
จากหลักการนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปทานสินเชื่อได้ โดยแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่ธนาคารพาณิชย์สามารถนำไปให้สินเชื่อต่อไปได้ ได้แก่ เงินฝากทั้งหมด เงินกู้ยืมจากภายในประเทศ เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และเงินกองทุน ซึ่งพิจารณาได้จากอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง นอกจากนี้การที่ธนาคารพาณิชย์ยึดหลักการแสวงหากำไรสูงสุดนั้น ธนาคารพาณิชย์สามารถหากำไรส่วนใหญ่ได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ ดังนั้นดอกเบี้ยเงินกู้จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่ธนาคารพาณิชย์ใช้เพื่อประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อ (ยลธวรรณ ทองประสิทธิ์. 2535 : 14 - 19)

การแสวงหากำไรสูงสุด อัตราดอกเบี้ยถือเป็นดอกผลที่สำคัญของสินทรัพย์ ขณะเดียวกันก็เป็นต้นทุนทางด้านหนี้สินด้วยเช่นกัน ดังนั้น ธนาคารจะต้องบริหารอัตราดอกเบี้ยให้เกิดส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อที่มากพอที่จะก่อให้เกิดกำไรสูงสุดจากการดำเนินงาน (ทยากร ชานิกประดิษฐ์. 2545 : 28)

2.3 ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable fund theory) ในด้านอุปทานสินเชื่อ

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้นี้มีพื้นฐานคล้ายกับทฤษฎีของคลาสสิก แต่ได้มีการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาประกอบการวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออมแต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ ไม่ว่าแหล่งเงินกู้นั้นจะมาจากไหนและนำไปเพื่อจุดประสงค์อะไร

อัตราดอกเบี้ย

ภาพประกอบ 3 ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ ในด้านอุปทานสินเชื่อ

อุปทานของเงินให้กู้ (supply of loanable fund) มีแหล่งที่มาสองแหล่งด้วยกัน ได้แก่ เงินออม (saving : S_s) และการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน (money supply : ΔM) อันได้แก่การขยายสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ที่เข้าไปสู่ในตลาดสินเชื่อ ดังนั้น การวิเคราะห์ของทฤษฎีนี้จึงเป็นลักษณะของ "flow concept"

จากภาพประกอบ 3 ส่วนเส้น ΔM จะมีความชันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับ "money supply function" กับนโยบายการเงินของระบบเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ซึ่งนโยบายการเงินและอุปทานของเงินตอบสนองอัตราดอกเบี้ยในเชิงบวก เส้น ΔM จะทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา แต่ถ้าเป็นกรณีอื่นแล้ว อัตราดอกเบี้ยจะไม่มีผลต่อเส้น ΔM ดังที่แสดงไว้ในรูป ส่วนเส้นเงินออม S_s มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในเชิงบวก ดังนั้น เส้น S_s จึงทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา อันมีผลทำให้เส้นอุปทานของเงินให้กู้ทั้งหมด (total of loanable fund : S) เป็นเส้นทอดขึ้นจากซ้ายไปขวาด้วย

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ดังที่อธิบายมาแล้วข้างต้นยังมีใช้ทฤษฎีการอธิบายระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม เพียงแต่เป็นทฤษฎีที่อธิบายในส่วนในตลาดสินเชื่อเท่านั้น (วเรศ อุปปาทิก, 2544 : 96-98)

สรุปได้ว่าการเพิ่มหรือลดอุปทานเงินให้กู้ถูกกำหนดโดยผ่านกลไกของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งหากปริมาณเงินฝากหรือสภาพคล่องในระบบมีจำนวนมาก ธนาคารพาณิชย์ก็จะสามารถขยายสินเชื่อได้เพิ่มขึ้น หรือหากปริมาณเงินฝากหรือสภาพคล่องในระบบมีจำนวนน้อย ธนาคารพาณิชย์ก็จะต้องชะลอการให้สินเชื่อ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิมิตร นนทพันธุ์วาทย์ (2521 : 55 - 70) ได้ทำการศึกษาเรื่องโครงสร้างเงินทุนและปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์นอกเหนือจากแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ และปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นประเภทธุรกิจต่างๆ 10 ประเภท ได้แก่ การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล การบริการ การค้าส่งและการค้าปลีก การส่งออก การนำเข้า การก่อสร้าง และธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ การอุตสาหกรรม การเหมืองแร่และถ่านหิน การเกษตรและป่าไม้ และอื่นๆ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 - 2516 และใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) และมีรูปแบบสมการเส้นตรงเป็นแบบ Multiple Linear Regression ผลการศึกษาพบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ไทยมาจาก การกู้ยืมจากต่างประเทศและการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับปัจจัยการกู้ยืมจากต่างประเทศมีอิทธิพลต่อการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเภทธุรกิจนำเข้า การส่งออก การบริการและการอุตสาหกรรม ส่วนปัจจัยการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยมีอิทธิพลต่อการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม เหมืองแร่และถ่านหิน

นิตยา ศรีสุทธาชีพ (2532 : 67 - 74) ศึกษาเรื่องโครงสร้างสินเชื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อเพื่อการเคหะ : กรณีของธนาคารอาคารสงเคราะห์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการให้สินเชื่อเพื่อการเคหะของสถาบันการเงินต่างๆ ในประเทศ โครงสร้างธนาคารอาคารสงเคราะห์ แนวโน้มการให้สินเชื่อเพื่อการเคหะของธนาคารอาคารสงเคราะห์ แหล่งที่มาของเงินทุนสำหรับให้กู้ยืมของธนาคารอาคารสงเคราะห์ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่อการเคหะของธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 - 2530 ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบสมการถดถอย เพื่อสร้างสมการเชิงเส้น ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อเพื่อการเคหะมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทเงินทุน และการเคหะแห่งชาติ ตามลำดับ นอกจากนี้การให้สินเชื่อเพื่อการเคหะของสถาบันการเงินเหล่านี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์คาดว่าจะมีแนวโน้มที่จะให้สินเชื่อเพื่อการเคหะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต สำหรับเงินทุนในการดำเนินกิจการของธนาคารอาคารสงเคราะห์มาจากหลายแหล่ง เช่น เงินกู้จากสถาบันการเงินต่างประเทศ เงินกู้จากสถาบันการเงินในประเทศ และการรับฝากเงินออมทรัพย์พิเศษ โดยแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดของธนาคารอาคารสงเคราะห์ คือ เงินกู้จากสถาบันการเงินต่างประเทศ ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นสถาบันการเงินของรัฐ มีวัตถุประสงค์ให้สินเชื่อเพื่อการเคหะ

เพียงอย่างเดียว ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่อการเคหะของธนาคารอาคารสงเคราะห์ คือ เงินกู้จากสถาบันการเงินต่างประเทศ เงินกู้จากสถาบันการเงินในประเทศ และระดับรายได้ของผู้กู้ ส่วนปริมาณเงินฝากไม่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่อการเคหะของธนาคารอาคารสงเคราะห์

สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร (2539 : 84 - 96) ศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมรายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2536 หาความสัมพันธ์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple Regression) และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method : OLS) ของปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากรวมที่ธนาคารพาณิชย์นำไปหาประโยชน์ได้ และปริมาณเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ ทั้งนี้ถ้ารัฐบาลเห็นความสำคัญของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย รัฐบาลก็ควรกำหนดแนวนโยบายในการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ คือการกู้เงินจากสถาบันการเงินภายในประเทศ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทยและสถาบันการเงินอื่นๆภายในประเทศ และกำหนดนโยบายเพิ่มปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ โดยมีมาตรการที่สามารถควบคุมราคาสินค้าวัสดุก่อสร้างและที่อยู่อาศัย ไม่ควรปล่อยให้ราคามีการเคลื่อนไหวสูงขึ้นมาก มาตรการส่งเสริมให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองให้มากขึ้น และนโยบายกำหนดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น

เบญจวิทย์ เวชวิทย์ (2541 : 73 - 92) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้าของสถาบันการเงินไทย รวมทั้งศึกษาบทบาทของสถาบันการเงินในการอำนวยความสะดวกเพื่อการส่งออกและนำเข้า การศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลทศนิยม ซึ่งเก็บรวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้า โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปรในการวิเคราะห์ การศึกษาแบบจำลองการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออก และนำเข้าของสถาบันการเงินไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกของสถาบันการเงินไทยและธนาคารพาณิชย์ คือ ปริมาณเงินฝากอิสระ ปริมาณเงินกู้ยืมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ย และมูลค่าการส่งออก ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกของบริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คือ ปริมาณเงินฝากอิสระ ปริมาณเงินกู้ยืมภายในประเทศ และอัตราดอกเบี้ย สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อการนำเข้าของสถาบันการเงินไทย คือ ปริมาณเงินฝากอิสระ ปริมาณเงินกู้ยืมภายในประเทศ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย และมูลค่าการนำเข้า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่อการนำเข้า

ของธนาคารพาณิชย์ คือ ปริมาณเงินฝากอิสระ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย และมูลค่าการนำเข้า ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่อการนำเข้าของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คือ ปริมาณเงินฝากอิสระ ปริมาณเงินกู้ยืมจากภายในประเทศ และอัตราดอกเบี้ย สำหรับการศึกษาบทบาทของสถาบันการเงินในการอำนวยความสะดวกเพื่อการส่งออกและนำเข้า พบว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญมากที่สุดในการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้า ส่วนบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มีสัดส่วนของการสนับสนุนไม่มากนัก สาเหตุเนื่องมาจากข้อจำกัดในด้านการทำธุรกรรมที่ไม่สามารถทำได้เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และพบว่าธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มีแนวโน้มให้การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้าน้อยลง เพราะให้การสนับสนุนสินเชื่อที่สำคัญ อาทิ สินเชื่ออุตสาหกรรม สินเชื่อพาณิชย์กรรม สินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์มากกว่าสินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้า

ทยากร ชานิกประดิษฐ์ (2545 : 59 - 81) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อ กรณีศึกษา ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงขั้นตอนประเภท และนโยบายการให้สินเชื่อและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2544 ในการพรรณาถึงขั้นตอนประเภท และนโยบายการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย และศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อในเชิงเปรียบเทียบกับระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร และปริมาณเงินฝาก ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการขยายสินเชื่อของธนาคาร หากมีปริมาณเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารและปริมาณเงินฝากลดลงจะส่งผลให้ปริมาณสินเชื่อลดลงตามไปด้วย ส่วนปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเฉลี่ย และเงินลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ไม่พบความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย เนื่องจากในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อสูงเกินพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แท้จริง ซึ่งธนาคารใช้ในการสร้างรายได้และเพิ่มกำไร แต่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อลดลง แต่กลับพบว่าการขยายตัวของสินเชื่อกลับเป็นไปในทิศทางที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะงักงันสินเชื่อใหม่จึงไม่ขยายตัวเท่าที่ควร

อรทัย แสงเทียนชัย (2545 : 92 - 141) ศึกษาเรื่องการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในด้านการเพิ่มทุน การปล่อยสินเชื่อ การระดมเงินฝาก การกู้ยืม และประสิทธิภาพการดำเนินงานหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ปี พ.ศ. 2540 การศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ช่วง คือ ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินปี พ.ศ. 2537 - 2539 และหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ปี พ.ศ. 2540 - 2543 โดยศึกษาการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ไทยจำนวน 15 แห่ง และแบ่งธนาคารออกเป็น 3 กลุ่มตามขนาดสินทรัพย์ ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ โดยเฉพาะจากอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์แนวโน้มและการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่าหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน หนี้ต่อคุณภาพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากภาวะเศรษฐกิจหดตัว และการปฏิรูปกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดของธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ต่ำลงจนในที่สุดประสบปัญหาความเพียงพอของเงินกองทุนซึ่งส่งผลกระทบต่อฐานะของธนาคารขนาดกลางมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ธนาคารขนาดเล็กและธนาคารขนาดใหญ่ จนกระทั่งธนาคารพาณิชย์ต้องปรับการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ การเพิ่มทุน การปล่อยสินเชื่อ การระดมเงินฝาก การกู้ยืม และประสิทธิภาพการดำเนินงาน สำหรับการปล่อยสินเชื่อช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินธนาคารพาณิชย์ขยายการให้สินเชื่อสูง ขณะที่คุณภาพสินเชื่อมีแนวโน้มลดต่ำลง เนื่องจากขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบทั้งในเรื่องของหลักประกันและความสามารถในการชำระหนี้ ก่อให้เกิดปัญหานี้เสียส่งผลกระทบต่อปัญหาเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะสามารถปฏิบัติตามพันธะทางการเงินได้ ธนาคารพาณิชย์จึงต้องชะลอการให้สินเชื่อ เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อใหม่ และให้ความสำคัญกับคุณภาพสินเชื่อเพิ่มขึ้น ทำให้เงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เริ่มหดตัวในปี พ.ศ. 2541 นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังให้ความสำคัญกับสินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งสินเชื่ออุปโภคบริโภคสำหรับลูกค้ารายย่อยมากขึ้น เนื่องจากธนาคารสามารถใช้เป็นช่องทางในการขยายธุรกิจเพื่อทดแทนรายได้จากดอกเบี้ยที่ลดลง

พรสวรรค์ จันทรังสี (2546 : 65 - 71) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2535 - 2544) กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) ผลการศึกษาพบว่า แหล่งที่มาของเงินทุนของระบบธนาคารพาณิชย์และธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) คือ การระดมเงินฝาก ส่วนแหล่งใช้ไปของเงินทุนของระบบธนาคารพาณิชย์คือ การปล่อยสินเชื่อ สำหรับรายได้และค่าใช้จ่ายหลักของระบบธนาคารพาณิชย์คือ รายได้ดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อ และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้กับผู้ฝากเงิน ตามลำดับ ในกรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจคือ ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม และการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจคือ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ดังนั้นในการปล่อยสินเชื่อ ธนาคารควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว นำมาพิจารณาร่วมกับสถานะเศรษฐกิจในขณะนั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม กล่าวคือเมื่อธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินกู้ยืมและปริมาณเงินฝากเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นต้นทุนในการดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการปล่อยสินเชื่อเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนกลับมา แต่ภายหลังจากวิกฤต

เศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ธนาคารพาณิชย์ได้ประสบปัญหานี้ด้วยคุณภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลการดำเนินงานจึงตกต่ำและประสบปัญหาความไม่เพียงพอของเงินกองทุนอย่างมาก ธนาคารพาณิชย์จึงต้องปรับการดำเนินงานทั้งในด้านต่างๆ สำหรับด้านการปล่อยสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพสินเชื่อ โดยมีการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้และสภาพหลักประกันเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อจากเดิมเน้นธุรกิจขนาดใหญ่เป็นเน้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งลูกค้ารายย่อยเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการขยายธุรกิจและทดแทนรายได้จากดอกเบี้ยที่ลดลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

*

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ รายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลปริมาณเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ โดยคิดเป็นร้อยละ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยคิดเฉลี่ยเป็นรายปี
2. ข้อมูลปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยเป็นข้อมูลรายเดือน โดยเป็นข้อมูลรายเดือน โดยเป็นข้อมูลรายเดือน
3. ข้อมูลปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ช่วงปีพ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยเป็นข้อมูลรายเดือน
4. ข้อมูลปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยเป็นข้อมูลรายเดือน
5. ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยคำนวณจากสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อ 3 ประเภท โดยใช้วิธีคิดค่าเฉลี่ยเป็นรายเดือน ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ประกอบด้วย
 - ตัวสัญญาใช้เงิน คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate : MRR)
 - เบิกเงินเกินบัญชี คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยประเภทเบิกเงินเกินบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (Minimum Overdraft Rate : MOR)

- เงินกู้ คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบมีระยะเวลาที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (Medium Lending Rate หรือ Minimum Loan Rate : MLR)

อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2542 คิดเฉลี่ยจาก 4 ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ สำหรับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง 2546 คิดเฉลี่ยจาก 5 ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา

6. ข้อมูลปริมาณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยเป็นข้อมูลรายเดือน ✕

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบบันทึกร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยใช้ข้อมูลรายปี
2. แบบบันทึกปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ได้แก่ ปริมาณเงินให้สินเชื่อ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินกองทุน โดยใช้ข้อมูลรายเดือน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย
2. รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เกี่ยวกับปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประเภทหนังสือ งานวิจัย โดยรวบรวมจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1.1 กระทรวงการคลัง

1.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.3 เว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ของบิสเนสไทย เป็นต้น

1.4 ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

2. เรียบเรียงข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาแล้ว จะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะทำการศึกษา

3. ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากจัดหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะศึกษาเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 เป็นข้อมูลรายปี ใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย คิดเป็นค่าร้อยละและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

2. ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) เป็นข้อมูลรายเดือน ดำเนินการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยกำหนดให้ปริมาณการให้สินเชื่อเป็นตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระเลือกโดยอาศัยหลักทฤษฎีและการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งตัวแปรที่จะเลือกนำมาศึกษา ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน ใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple Regression Analysis) ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Statistic Package for Social Sciences : SPSS 11.5

4.2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆดังนี้

4.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อร้อยละ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 35) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

โดยที่

P = ค่าร้อยละ

f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

4.2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) ใช้สำหรับวัดการกระจายของข้อมูล (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 65) ดังนี้

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

4.2.3 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

(กัลยา วานิชย์บัญชา. 2540 : 235 - 236)

ถ้ามีตัวแปรอิสระ k ตัว ($X_1, X_2, \dots, X_k$) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y โดยที่ความสัมพันธ์อยู่ในรูปเชิงเส้น จะได้สมการความถดถอยเชิงซ้อน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Y และ $X_1, X_2, \dots, X_k$ ดังนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + e$$

โดยที่

β_0 = ส่วนตัดแกน Y เมื่อกำหนดให้ $X_1 = X_2 = \dots = X_k = 0$

$\beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k$ เป็นสัมประสิทธิ์ความถดถอยเชิงซ้อน

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

ค่าประมาณของ Y คือ

$$\hat{Y} = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_k X_k$$

โดยที่

$$\hat{\beta}_0 = a, \hat{\beta}_1 = b_1, \hat{\beta}_2 = b_2, \dots, \hat{\beta}_k = b_k$$

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบจำลอง เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เป็นแบบจำลองของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้กำหนดแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาไว้ดังนี้

แบบจำลองของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

$$\text{Loan} = f(\text{Cr}, \text{Dep}, \text{Int}, \text{Cap})$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

สมการที่ 1

$$\text{Loan}_1 = a_0 + a_1 \text{Cr}_1 + a_2 \text{Dep}_1 + a_3 \text{Int}_1 + a_4 \text{Cap}_1$$

โดยกำหนดให้

- Loan_1 = ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)
- Cr_1 = ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)
- Dep_1 = ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)
- Int_1 = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ร้อยละ)
- Cap_1 = ปริมาณเงินกองทุน ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)
- a_0 = ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
- $a_1, \dots, a_4$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

สมการที่ 2

$$\text{Loan}_2 = b_0 + b_1 \text{Cr}_2 + b_2 \text{Dep}_2 + b_3 \text{Int}_2 + b_4 \text{Cap}_2$$

โดยกำหนดให้

- Loan_2 = ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- Cr_2 = ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- Dep_2 = ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- Int_2 = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ร้อยละ)
- Cap_2 = ปริมาณเงินกองทุน ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- b_0 = ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
- $b_1, \dots, b_4$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

4.2.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติทดสอบ F-test เป็นการทดสอบสมการว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2540 : 238)

ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$$

$$H_1 : \text{มี } \beta_i \text{ อย่างน้อย 1 ค่าที่ } \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

สถิติทดสอบ

$$F = \frac{MSR}{MSE}$$

โดยที่

$$F = \text{ค่าสถิติที่พิจารณาใน F - distribution}$$

$$MSR = \text{ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ (X_1, X_2, \dots, X_k)}$$

$$= \frac{SSR}{k}$$

$$MSE = \text{ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่นๆ}$$

$$= \frac{SSE}{(n-k-1)}$$

$$n = \text{จำนวนของข้อมูลทั้งหมด}$$

ผลการทดสอบสมมติฐานอาจจะเป็น

1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$ ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ (X ทั้ง k ตัว) ในรูปเชิงเส้น

2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1 ซึ่งสรุปได้ว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์ตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น จึงต้องทดสอบต่อไปว่าตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามโดยใช้สถิติทดสอบ t

2. สถิติทดสอบ t-test เพื่อทดสอบว่าตัวพยากรณ์แต่ละตัวส่งผลต่อการทำนายตัวเกณฑ์หรือไม่ ทดสอบโดยใช้สูตร (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2540 : 239 - 240)

ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0 : \beta_i = 0$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

$$t = \frac{b_i - 0}{S_{bi}}$$

โดยที่

t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความนัยสำคัญ

b_i = สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ

S_{bi} = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย
ผลการทดสอบสมมติฐานอาจจะเป็น

1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0 : \beta_i = 0$ ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในรูปเชิงเส้น
2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1 ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น
3. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (Multiple Coefficient of Determination : R^2 หรือ r^2) เป็นสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่ตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (Y) ได้ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2540 : 240 - 241)

$$R^2 = \frac{SSR}{SST} = \frac{SST - SSE}{SST} ; SST = SSR + SSE$$

หรือ

$$R^2 = \frac{(SST - SSE)}{SST} = \frac{1 - SSE}{SST}$$

$$\text{โดยที่ } 0 \leq R^2 \leq 1$$

SSR = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$)

SSE = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่น

SST = ความแปรปรวนทั้งหมด

ถ้าค่า R^2 ที่ใกล้ 1 จะหมายถึง $X_1, X_2, \dots, X_k$ มีความสัมพันธ์กับ Y มาก แต่

ถ้าค่า R^2 เข้าใกล้ 0 จะหมายถึง $X_1, X_2, \dots, X_k$ มีความสัมพันธ์กับ Y น้อย

2.4. การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน

การทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน โดยใช้การทดสอบของ Durbin-Watson เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดยที่ t เป็นช่วงเวลา (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545 : 332)

สถิติทดสอบ Durbin-Watson

$$D.W. = \frac{\sum_{t=1}^n (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^n e_t^2}$$

D.W. = ค่าสถิติทดสอบ Durbin-Watson

$\sum$ = ผลรวม

e_t = ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t

e_{t-1} = ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ $t-1$

e_t^2 = ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t ยกกำลัง 2

การทดสอบความเป็นอิสระกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson

จะพิจารณาจากค่า Durbin-Watson (D.W.) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2540 : 224) ดังนี้

4.1 ถ้า D.W. มีค่าใกล้ 2 จะสรุปว่า e_t และ e_{t-1} อิสระกัน

4.2 ถ้า D.W. น้อยกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} อยู่ในทิศทางบวก และถ้า D.W. มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กันมาก

4.3 ถ้า D.W. มากกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} อยู่ในทิศทางลบ และถ้า D.W. มีค่าใกล้ 4 แสดงว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กันมาก

4.4 ถ้าจะพิจารณาจากค่า Significance ของสถิติทดสอบ D.W. ถ้าค่า Significance น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือสรุปได้ว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ผู้วิจัยจึงแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

∞	แทน	ค่าคงที่
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ t-test
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน
Adjusted R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อนที่ปรับปรุงแล้ว
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบ F-test
Durbin-Watson	แทน	ค่าสถิติทดสอบ Durbin-Watson
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

1. ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)
2. ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546

การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ได้มีการปรับปรุงการจัดประเภทสินเชื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์และการขยายตัวของสินเชื่อ โดยการวิเคราะห์ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ซึ่งเป็นการจัดประเภทสินเชื่อตามวัตถุประสงค์การใช้เงินของลูกค้า เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้แยกตามประเภทของธุรกิจ ดังนี้

1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้ ได้แก่ การเพาะปลูก การทำสวนและการเพาะพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ การทำไม้ การตัดไม้ และการบริการทางเกษตรอื่นๆ รวมถึงการล่าสัตว์ เป็นต้น

2. การประมง

3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ได้แก่ การทำเหมืองถ่านหินและลิกไนต์ การขุดเจาะน้ำมันปิโตรเลียมและแก๊สธรรมชาติรวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกัน ยกเว้นการสำรวจ เป็นต้น

4. การผลิต ได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม การผลิตยาสูบ การผลิตสิ่งทอ การผลิตเครื่องแต่งกาย การฟอกและการตกแต่งหนังสัตว์รวมทั้งการผลิตกระดาษ การผลิตไม้ผลิตภัณฑ์จากไม้ การพิมพ์โฆษณา การผลิตถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม การผลิตเคมีภัณฑ์ การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์ การผลิตเครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้าและเครื่องมือไฟฟ้า เป็นต้น

5. การก่อสร้าง

6. การขายส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ได้แก่ การขาย บำรุงรักษา และการซ่อมแซมยานยนต์ ขายอะไหล่และชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์ ขายจักรยานยนต์อะไหล่และซ่อมแซม การขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง (สถานีน้ำมัน) ขายส่ง และการค้าเพื่อค่านายหน้า เป็นต้น

7. โรงแรมและภัตตาคาร ได้แก่ โรงแรม ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว ภัตตาคาร ร้านอาหาร และบาร์ เป็นต้น

8. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ได้แก่ การขนส่ง บริการทางไปรษณีย์และการรับส่งพัสดุภัณฑ์ การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม เป็นต้น

9. ตัวกลางทางการเงิน ได้แก่ สถาบันการเงิน(ธนาคาร) การบริการด้านการเงินเพื่อการเช่าสินทรัพย์ ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ ธุรกิจให้เช่าซื้อสินค้าอื่น ธุรกิจให้เช่าทรัพย์สิน ธุรกิจบัตรเครดิต การประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ บริการเสริมสถาบันการเงิน เป็นต้น

10. อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ได้แก่ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการให้เช่าเครื่องจักร เป็นต้น

11. การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ได้แก่ การจัดหาที่อยู่อาศัย การซื้อที่ดิน การซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อการอื่นๆ การซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การศึกษา การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำงาน และการบริโภคส่วนบุคคลอื่นๆ เป็นต้น

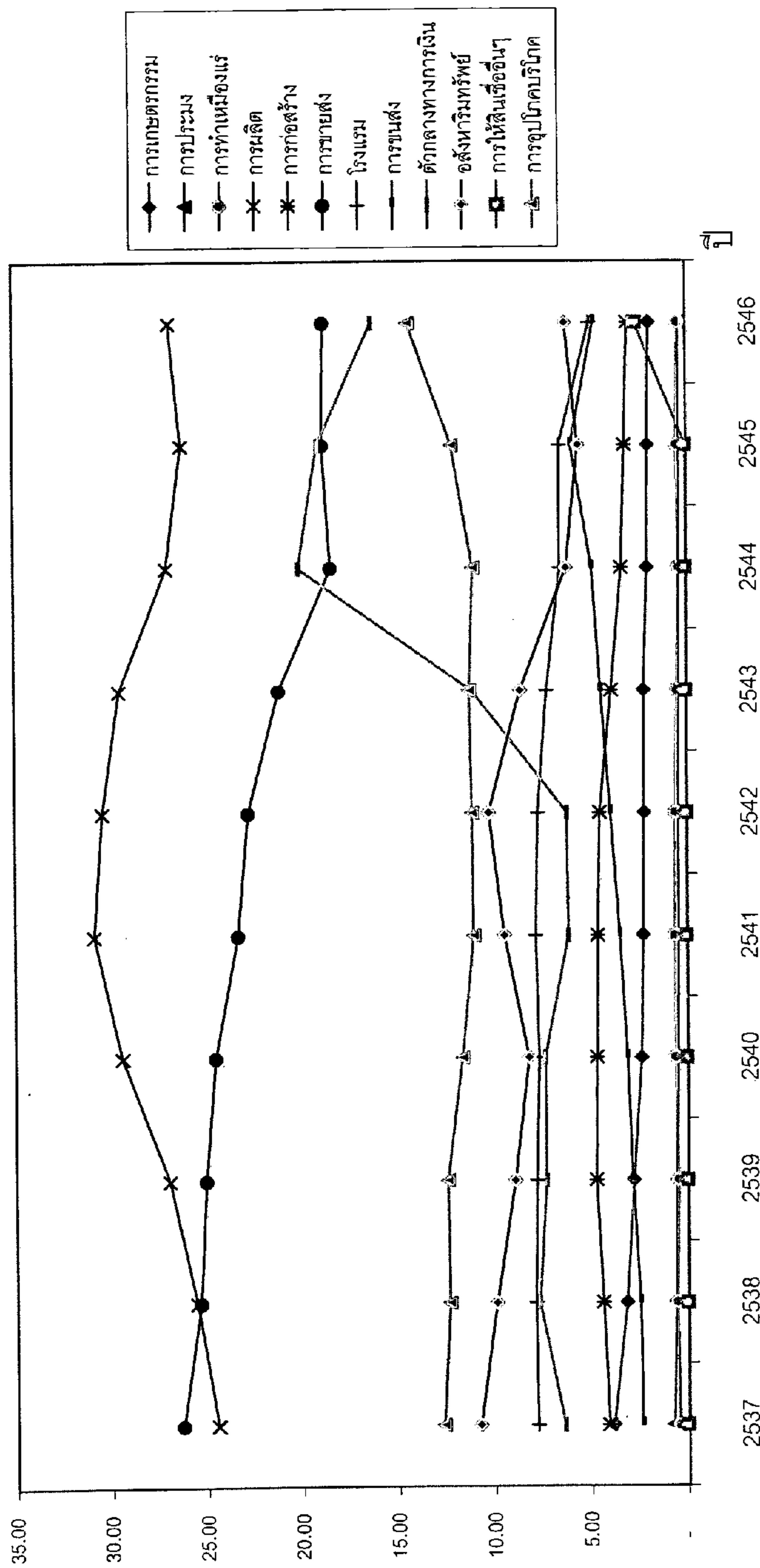
12. การให้สินเชื่ออื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

ตาราง 2 ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ

(หน่วย : ร้อยละ)

	(ณ สิ้นงวด)											
	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546		
1 เกษตรกรรม การค้าสัตว์และป่าไม้	3.89	3.18	2.82	2.38	2.27	2.21	2.20	2.02	1.98	1.86		
2 การประมง	0.76	0.63	0.58	0.48	0.45	0.43	0.42	0.39	0.39	0.37		
3 การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.45	0.57	0.49	0.62	0.63	0.59	0.49	0.38	0.49	0.38		
4 การผลิต	24.46	25.54	26.95	29.37	30.83	30.38	29.47	26.97	26.16	26.77		
5 การก่อสร้าง	4.11	4.40	4.74	4.69	4.62	4.50	3.88	3.33	3.16	2.98		
6 การขายส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์	26.30	25.36	25.05	24.52	23.31	22.77	21.13	18.36	18.79	18.71		
7 โรงแรมและภัตตาคาร	7.80	7.89	7.82	7.66	7.82	7.70	7.20	6.49	6.50	4.94		
8 การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	2.37	2.49	2.86	3.11	3.48	3.94	4.43	4.86	5.90	4.71		
9 ตัวกลางทางการเงิน	6.41	7.70	7.32	7.36	6.14	6.20	11.05	20.06	19.05	16.19		
10 อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	10.76	9.90	8.93	8.18	9.42	10.21	8.56	6.16	5.53	6.19		
11 การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	12.69	12.34	12.44	11.63	11.02	11.08	11.19	10.98	12.05	14.31		
12 การให้สินเชื่ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.59		
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		

ร้อยละ

ภาพประกอบ 4 ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ

จากตาราง 2 และภาพประกอบ 6 จะเห็นได้ว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ธนาคารพาณิชย์มีการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการผลิต และธุรกิจการขนส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2543 ธุรกิจตัวกลางทางการเงินได้ปรับตัวสูงขึ้นมาอยู่ในระดับต้นๆ แทนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ซึ่งปรับตัวลดลงอย่างมาก

ธนาคารพาณิชย์ได้มีการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการผลิต คิดเป็นร้อยละ 24.46 29.37 29.47 และ 26.77 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

สำหรับการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการขนส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 26.30 24.52 21.13 และ 18.71 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มลดลง

ในลำดับรองลงมาธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 12.69 11.63 11.19 และ 14.31 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

การปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.76 8.18 8.56 และ 6.19 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงมาเรื่อยๆ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยคิดเป็นร้อยละ 6.41 7.36 11.05 และ 16.19 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

โดยเมื่อรวมสัดส่วนการให้สินเชื่อของธุรกิจทั้งห้าประเภทจะมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 80.63 ถึง 82.53 ของปริมาณการให้สินเชื่อรวมทั้งหมด

ส่วนการให้สินเชื่อกับธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ธุรกิจการก่อสร้าง ธุรกิจเกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้ ธุรกิจการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ธุรกิจการประมง และธุรกิจการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ธนาคารมีสัดส่วนในการให้สินเชื่อรวมกันอยู่ระหว่างร้อยละ 17.47 ถึง 19.37 ซึ่งไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก โดยแยกการให้สินเชื่อแต่ละธุรกิจได้ดังนี้

ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร คิดเป็นร้อยละ 7.80 7.66 7.20 และ 4.94 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546

ธุรกิจการก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 4.11 4.69 3.88 และ 2.98 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546

ธุรกิจเกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 3.89 2.38 2.20 และ 1.86 ของสินเชื่อบริษัท ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546

ธุรกิจการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม คิดเป็นร้อยละ 2.37 3.11 4.43 และ 4.71 ของสินเชื่อบริษัท ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546

ธุรกิจการประมง คิดเป็นร้อยละ 0.76 0.48 0.42 และ 0.37 ของสินเชื่อบริษัท ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546

ธุรกิจการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน คิดเป็นร้อยละ 0.45 0.62 0.49 และ 0.38 ของสินเชื่อบริษัท ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

2.1. ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการให้สินเชื่อ (Loan) กับปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม (Cr) ปริมาณเงินฝาก (Dep) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Int) และปริมาณเงินกองทุน (Cap) ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) โดยมีรูปแบบสมการดังนี้

$$\text{Loan}_t = a_0 + a_1 \text{Cr}_t + a_2 \text{Dep}_t + a_3 \text{Int}_t + a_4 \text{Cap}_t$$

โดยกำหนดให้

Loan_t = ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)

Cr_t = ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)

Dep_t = ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)

Int_t = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ร้อยละ)

Cap_t = ปริมาณเงินกองทุน ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 (ล้านบาท)

a_0 = ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่

$a_1, \dots, a_4$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

ตามสมมติฐานครั้งนี้

a_1, a_2, a_4 มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก

a_3 มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อ
ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)

	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (β)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าสถิติ ทดสอบ (t-test)	ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ (Sig.)
ค่าคงที่ (α)	165,949.194	171,679.695	0.967	0.341
ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม (Cr_t)	0.781	0.123	6.373	0.000**
ปริมาณเงินฝาก (Dep_t)	0.621	0.055	11.275	0.000**
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Int_t)	28,519.646	13,636.467	2.091	0.045*
ปริมาณเงินกองทุน (Cap_t)	1.830	0.228	8.025	0.000**
R-squared (R^2)	0.999			
Adjusted R^2	0.999			
F-statistic (F)	7,802.524			
Durbin-Watson	1.121			

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร ในตาราง 3 สามารถแสดง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ.
2537 ถึง 2539) ดังนี้

$$Loan_t = 165,949.194 + 0.781Cr_t + 0.621Dep_t + 28,519.646Int_t + 1.830Cap_t$$

0.967 6.373** 11.275** 2.091* 8.025**

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีดังนี้

2.1.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 0.781 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 0.781 บาท การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 6.373 พบว่าปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.1.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 0.621 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 0.621 บาท การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 11.275 พบว่าปริมาณเงินฝาก มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.1.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 28,519.646 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากธนาคารมีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น 1 บาทต่อปี จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 28,519.646 ล้านบาท ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 95 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 2.091 พบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.045

2.1.4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกองทุน และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 1.830 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากปริมาณเงินกองทุนเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 1.830 บาท การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินกองทุนสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 8.025 พบว่าปริมาณเงินกองทุน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

จากการประมาณการค่าของปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) จากตาราง 3 พบว่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ เท่ากับ ร้อยละ 99.9 นั่นคือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้สินเชื่อได้ร้อยละ 99.9 ส่วนการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้สินเชื่ออีกร้อยละ 0.1 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา จากค่า Adjust R^2 เท่ากับ 0.999 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นในค่าที่ประมาณการได้ร้อยละ 99.9 จากสถิติทดสอบ F เท่ากับ 7,802.524 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการให้สินเชื่อ และสามารถใช้อธิบายปริมาณการให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 นอกจากนี้การทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อน ผลปรากฏว่าค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.121 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินกองทุน โดยปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน เป็นปัจจัยที่มีทิศทางความสัมพันธ์สอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการให้สินเชื่อ (Loan) กับปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม (Cr) ปริมาณเงินฝาก (Dep) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Int) และปริมาณเงินกองทุน (Cap) ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) โดยมีรูปแบบสมการดังนี้

$$\text{Loan}_2 = b_0 + b_1\text{Cr}_2 + b_2\text{Dep}_2 + b_3\text{Int}_2 + b_4\text{Cap}_2$$

โดยกำหนดให้

- Loan_2 = ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- Cr_2 = ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- Dep_2 = ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)
- Int_2 = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ร้อยละ)
- Cap_2 = ปริมาณเงินกองทุน ช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546 (ล้านบาท)

b_0 = ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
 $b_1, \dots, b_4$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
 ตามสมมติฐานครั้งนี้
 b_1, b_2, b_4 มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก
 b_3 มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (β)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าสถิติ ทดสอบ (t-test)	ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ (Sig.)
ค่าคงที่ (α)	1,616,187.020	418,527.332	3.862	0.000
ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม (Cr_2)	1.149	0.116	9.866	0.000**
ปริมาณเงินฝาก (Dep_2)	0.226	0.065	3.472	0.001**
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Int_2)	-12,988.896	17,961.579	-0.723	0.472
ปริมาณเงินกองทุน (Cap_2)	2.203	0.290	7.602	0.000**
R-squared (R^2)	0.910			
Adjusted R^2	0.906			
F-statistic (F)	200.000			
Durbin-Watson	0.390			

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร ในตาราง 4 สามารถแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{Loan}_2 = & 1,616,187.020 + 1.149Cr_2 + 0.226Dep_2 - 12,988.896Int_2 + 2.203Cap_2 \\
 & \quad \quad \quad 3.862 \quad \quad 9.866^{**} \quad 3.472^{**} \quad \quad -0.723 \quad \quad 7.602^{**}
 \end{aligned}$$

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีดังนี้

2.2.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 1.149 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 1.149 บาท การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 9.866 พบว่าปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.2.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 0.226 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 0.226 บาท การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 3.472 พบว่าปริมาณเงินฝาก มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.001 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.2.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ -12,988.896 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามและสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ หากธนาคารมีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น 1 บาทต่อปี จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อลดลง 12,988.896 ล้านบาท แต่จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.723 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.472 พบว่าอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญ

2.2.4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกองทุน และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 2.203 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากปริมาณเงินกองทุนเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 2.203 บาท การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินกองทุนสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 7.602 พบว่าปริมาณเงินกองทุน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

จากการประมาณการค่าของปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) จากตาราง 4 พบว่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ เท่ากับ ร้อยละ 91 นั่นคือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้สินเชื่อได้ร้อยละ 91 ส่วนการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้สินเชื่ออีกร้อยละ 9 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา จากค่า Adjust R^2 เท่ากับ 0.906 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นในค่าที่ประมาณการได้ร้อยละ 90.6 จากสถิติทดสอบ F เท่ากับ 200 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการให้สินเชื่อ และสามารถให้ประมาณปริมาณการให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 นอกจากนี้การทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อน ผลปรากฏว่าค่า Durbin-Watson เท่ากับ 0.390 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน โดยมีทิศทางความสัมพันธ์สอดคล้องกับสมมติฐาน สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปความแตกต่างของผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) พบว่าทั้ง 2 ช่วงมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหมือนกัน คือ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาศักยภาพที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ซึ่งมีประโยชน์ในการจัดโครงสร้างหน่วยงานด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อรองรับความต้องการและการขยายตัวของกลุ่มลูกค้า นอกจากนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) อาทิเช่น ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนงานพัฒนาและบริหารงานด้านสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับและดูแลการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาศักยภาพที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้มีการกำหนดสมมติฐานของตัวแปรในสมการ โดยคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่อปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น และเมื่อปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่

2. ปริมาณเงินฝาก มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่อปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น และเมื่อปริมาณเงินฝากลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่

3. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง และเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่

4. ปริมาณเงินกองทุน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคาร คือ เมื่อปริมาณเงินกองทุนเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะเพิ่มขึ้น และเมื่อปริมาณเงินกองทุนลดลง จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ และเป็นการศึกษาเฉพาะบทบาทสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย แบ่งเป็นช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) โดยใช้ข้อมูลเป็นรายเดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบบันทึกร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี
2. แบบบันทึกปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ได้แก่ ปริมาณเงินให้สินเชื่อ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินกองทุน โดยใช้ข้อมูลเป็นรายเดือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เกี่ยวกับปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประเภทหนังสือ งานวิจัย โดยรวบรวมจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1.1. กระทรวงการคลัง

1.2. ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.3. เว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ของบิสิเนสไทย เป็นต้น

1.4. ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

2. เรียบเรียงข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาแล้ว จะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะทำการศึกษา

3. ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากจัดหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะศึกษาเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 เป็นข้อมูลรายปี ใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย คิดเป็นค่าร้อยละและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

2. ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) เป็นข้อมูลรายเดือน ดำเนินการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยกำหนดให้ปริมาณการให้สินเชื่อเป็นตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระเลือกโดยอาศัยหลักทฤษฎีและการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งตัวแปรที่จะเลือกนำมาศึกษา ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน ใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple Regression Analysis) ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Statistic Package for Social Sciences : SPSS 11.5

ผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) สรุปได้ดังนี้

1. ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ.2537 ถึง 2546

ธนาคารพาณิชย์ได้มีการปล่อยสินเชื่อสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ ธุรกิจการผลิต คิดเป็นร้อยละ 24.46 29.37 29.47 และ 26.77 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

สำหรับการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการขนส่ง ค้าปลีก หอมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 26.30 24.52 21.13 และ 18.71 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

ในลำดับรองลงมาธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 12.69 11.63 11.19 และ 14.31 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

การปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.76 8.18 8.56 และ 6.19 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ

ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยคิดเป็นร้อยละ 6.41 7.36 11.05 และ 16.19 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ โดยเมื่อรวมสัดส่วนการให้สินเชื่อของธุรกิจทั้งห้าประเภทจะมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 80.63 ถึง 82.53 ของปริมาณการให้สินเชื่อรวมทั้งหมด

ส่วนการให้สินเชื่อกับธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ธุรกิจการก่อสร้าง ธุรกิจเกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้ ธุรกิจการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ธุรกิจการประมง และธุรกิจการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ธนาคารมีสัดส่วนในการให้สินเชื่อรวมกันอยู่ระหว่างร้อยละ 17.47 ถึง 19.37 ของปริมาณการให้สินเชื่อรวมทั้งหมด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

2.1. ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)

2.1.1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 0.781 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 6.373 พบว่าปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม มีความ

สัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.1.2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 0.621 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 11.275 พบว่าปริมาณเงินฝาก มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.1.3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 28,519.646 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 2.091 พบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.045

2.1.4. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกองทุน และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 1.830 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 8.025 พบว่าปริมาณเงินกองทุน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

จากการประมาณการค่าของปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) พบว่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ เท่ากับ ร้อยละ 99.9 นั่นคือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้สินเชื่อได้ร้อยละ 99.9 ส่วนอีก ร้อยละ 0.1 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา มีความเชื่อมั่นในค่าที่ประมาณการได้ร้อยละ 99.9 จากค่า Adjust R^2 เท่ากับ 0.999 และสามารถใช้ประมาณปริมาณการให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 นอกจากนี้การทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อน ผลปรากฏว่าค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.121 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

2.2. ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

2.2.1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 1.149 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 9.866 พบว่าปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.2.2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 0.226 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 3.472 พบว่าปริมาณเงินฝาก มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.001 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.2.3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ $-12,988.896$ และจากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.723 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.472 พบว่าอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.4. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกองทุน และปริมาณเงินให้สินเชื่อ เท่ากับ 2.203 จากค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 7.602 พบว่าปริมาณเงินกองทุน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

จากการประมาณการค่าของปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) พบว่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ เท่ากับ ร้อยละ 91 นั่นคือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปริมาณเงินกองทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้สินเชื่อได้ร้อยละ 91 ส่วนอีกร้อยละ 9 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา มีความเชื่อมั่นในค่าที่ประมาณการได้ร้อยละ 90.6 จากค่า Adjust R^2 เท่ากับ 0.906 และสามารถใช้ประมาณปริมาณการให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 จากสถิติทดสอบ F เท่ากับ 200.000 นอกจากนี้การทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อน ผลปรากฏว่าค่า Durbin-Watson เท่ากับ 0.390 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) สามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546

จากการศึกษาร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 พบว่าธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อให้กับภาคธุรกิจสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ ธุรกิจการผลิต ธุรกิจการขนส่ง ค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน ตามลำดับ โดยเมื่อรวมสัดส่วนการให้สินเชื่อของธุรกิจทั้งห้าประเภทจะมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 80.63 ถึง 82.53 ของปริมาณการให้สินเชื่อรวมทั้งหมด ส่วนการให้สินเชื่อกับธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ธุรกิจการก่อสร้าง ธุรกิจเกษตรกรรม การล่าสัตว์และป่าไม้ ธุรกิจการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ธุรกิจการประมง และธุรกิจการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ในช่วง

ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2546 ธนาคารมีสัดส่วนในการให้สินเชื่อรวมกันอยู่ระหว่างร้อยละ 17.47 ถึง 19.37 ของปริมาณการให้สินเชื่อรวมทั้งหมด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าภาคธุรกิจต่างๆมีแนวโน้มของปริมาณสินเชื่อในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อรวม ยกเว้นธุรกิจตัวกลางทางการเงิน กล่าวคือ ในช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจธุรกิจต่างๆมีแนวโน้มการได้รับสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้น แต่ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจต่างๆมีการปรับตัวลดลง อันเนื่องมาจากภาวะการคั่งหนึ่ของลูกหนี้สถาบันการเงินที่ยังไม่มีช่องทางการลงทุนที่ดึงดูดพอในแง่ผลตอบแทน และการทยอยปรับลดฐานะวงเงินกู้จากต่างประเทศ ที่เคยเติบโตอย่างมากในช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ ประกอบกับพฤติกรรมในการจัดหาแหล่งเงินทุนของภาคธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปโดยหันมาระดมทุนด้วยวิธีการออกหุ้นกู้ทดแทนสินเชื่อจากสถาบันการเงิน (กระแสดรณ. 2543, 9 พฤศจิกายน)

การปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.76 8.18 8.56 และ 6.19 ของสินเชื่อรวม ในปี พ.ศ. 2537 2540 2543 และ 2546 ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงมาเรื่อยๆในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาความซบเซาของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะต่อธุรกิจที่อยู่อาศัย คือปัญหาสินค้ามีมากเกินไปเกินความต้องการของตลาด อุปทานของที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อผนวกเข้ากับยอดขายของผู้ประกอบการที่ไม่เป็นไปตามคาดหมายเพราะอุปสงค์ชะลอตัวลง ส่งผลให้ภาวะสินค้าล้นตลาดยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องทำให้รายได้ของผู้ประกอบการจำนวนมากปรับลดลง ประกอบกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นทั้งจากค่าจ้างแรงงานและดอกเบี้ยจ่าย เหตุดังกล่าวจึงทำให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีการขยายตัวลดลง (บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2540 : 1 - 2)

สำหรับธุรกิจตัวกลางทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด โดยธนาคารพาณิชย์มีการปล่อยสินเชื่อจากปี พ.ศ. 2537 คิดเป็นร้อยละ 6.41 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.36 ในปี พ.ศ. 2540 จากนั้นเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 11.05 และ 16.19 ในปี พ.ศ. 2543 และ 2546 ตามลำดับ ทั้งนี้ธุรกิจตัวกลางทางการเงินสามารถขยายตัวได้อย่างมาก เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆของทางการ การเร่งเบิกจ่ายงบประมาณของภาครัฐและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่อยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจมีการขยายตัวโดยได้รับแรงหนุนจากการใช้จ่ายภายในประเทศ และทำให้ธนาคารพาณิชย์มีการปล่อยสินเชื่อใหม่ให้กับภาคธุรกิจบุคคล ได้แก่ ธุรกิจบัตรเครดิต ธุรกิจให้เช่าซื้อ ธุรกิจการประกันภัย เพราะได้รับผลบวกจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆ ประกอบกับผู้ประกอบการด้านธุรกิจตัวกลางทางการเงินมีการแข่งขันกันทางด้านราคาผ่านการลดอัตราดอกเบี้ย และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเพื่อจูงใจให้ประชาชนเพิ่มการใช้จ่ายมากขึ้น (กระแสดรณ. 2546, 19 กุมภาพันธ์)

2. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) โดยใช้สถิติวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ โดยผลการวิเคราะห์ที่ได้จะสามารถอธิบายถึงสาเหตุและความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจเปรียบเทียบกับในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1. ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)

2.1.1. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐานซึ่งปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมนั้นโดยทั่วไปธนาคารจะทำการกู้ยืมต่อเมื่อจำเป็นต้องใช้เงินไปขยายเครดิตเพื่อดำรงเงินสดสำรองให้ถูกต้องตลอดจนเสริมสภาพคล่องของธนาคาร โดยช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศถือเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งเงินทุนที่หาได้ง่ายและอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมต่ำ (ชนินทร์ พิทยาวิจิธ. 2533 : 41) ดังนั้นปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อขยายตัวได้เช่นเดียวกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิमित นนทพันธุ์วาทย์ (2521 : 55 – 70) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องโครงสร้างเงินทุนและปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการณ์การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ไทยมาจาก การกู้ยืมจากต่างประเทศและการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย

2.1.2. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณเงินฝากมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปริมาณเงินฝากจัดว่าเป็นหนี้สินที่ธนาคารมีภาระที่จะต้องหารายได้เพื่อนำมาชำระดอกเบี้ยให้กับผู้ฝากเงิน และถือได้ว่าเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ในการนำมาปล่อยสินเชื่อ โดยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรานันท์ โพธิ์ชาธาร (2539 : 84 – 96) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ ปริมาณเงินฝากรวมที่ธนาคารพาณิชย์นำไปหาประโยชน์ได้

2.1.3. ผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 95 ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในช่วงก่อนวิกฤต

เศรษฐกิจ มีทิศทางที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นซึ่งแนวโน้มดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะธนาคารได้ใช้การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยในการเพิ่มรายได้และกำไรจากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งภาคการผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้อุปสงค์ของสินเชื่ออยู่ในระดับสูงมาตลอด (ทยากร ชานิกประดิษฐ์, 2545 : 59 – 81) จากสถานการณ์ดังกล่าวแม้ว่าอัตราดอกเบี้ยจะปรับตัวสูงขึ้น แต่ก็ยังส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารขยายตัวไปในทิศทางเดียวกัน

2.1.4. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณเงินกองทุนมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปริมาณเงินกองทุนจัดอยู่ในส่วนผู้ถือหุ้นของธนาคารที่ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ย แต่เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งของธนาคารในการประกอบธุรกิจทั้งการรับฝากเงินและการปล่อยสินเชื่อ หากธนาคารมีระดับเงินกองทุนเพิ่มสูงขึ้น ก็จะสามารถขยายปริมาณเงินให้สินเชื่อได้ ส่งผลให้ธนาคารมีรายได้ดอกเบี้ยและกำไรเพิ่มขึ้นอันจะเป็นการช่วยให้ธนาคารมีขีดความสามารถในการดำเนินกิจการเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (วเรศ อุปปาดิก, 2544 : 135 - 146) โดยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินกองทุนสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์พบว่าช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินกองทุน ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนและต้นทุนทางการเงินที่สำคัญในการขยายปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ หากปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และปริมาณเงินกองทุนเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

2.2. ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

2.2.1. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยหลังวิกฤตเศรษฐกิจปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมยังเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ในการขยายสินเชื่อนอกจากการรับฝากเงิน โดยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืมสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ จันทรตั้งสี (2546 : 65 - 71) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2535 – 2544) กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารกรุงไทยในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม

2.2.2. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณเงินฝากมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อ และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทยากกร ชานิกกรประดิษฐ์ (2545 : 59 - 81) พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด(มหาชน) ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก โดยในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจปริมาณเงินฝากก็ยังเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคาร แต่มีบทบาทในการขยายสินเชื่อลดลง เนื่องจากการขยายตัวของสินเชื่อเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินฝาก สาเหตุเพราะประชาชนมีการออมเงินกับระบบธนาคารเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับภาคเอกชนชะลอการลงทุนลง จึงทำให้สภาพคล่องทางการเงินในระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์เองก็มีการปล่อยสินเชื่ออย่างรัดกุมมากขึ้น

2.2.3. ผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทยากกร ชานิกกรประดิษฐ์ (2545 : 59 - 81) พบว่า ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยไม่พบความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทย เนื่องจากช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ถึงแม้ระดับอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทยช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจปรับตัวลดลงเพื่อต้องการกระตุ้นอุปสงค์ต่อเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น แต่การขยายตัวของสินเชื่อไม่เพิ่มขึ้นมากนัก เนื่องจากภาคการผลิตและการบริโภคของประเทศได้รับผลกระทบจากภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจ ประกอบกับธนาคารประสบปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพทำให้ต้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนั้น ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารจึงไม่ขยายตัวเท่าที่ควร แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยของเงินให้สินเชื่อจะปรับลดอย่างต่อเนื่องก็ตาม

2.2.4. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณเงินกองทุนมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้สินเชื่อ และมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐานโดยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินกองทุนสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินให้สินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย แสงเทียนชัย (2545 : 92 - 141) พบว่าการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในด้านการเพิ่มทุน การปล่อยสินเชื่อ การระดมเงินฝาก การกู้ยืม และประสิทธิภาพการดำเนินงานหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินในปี พ.ศ. 2540 ผลการศึกษาอธิบายว่าหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินปริมาณหนี้ด้อยคุณภาพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากภาวะเศรษฐกิจหดตัวและธนาคารแห่งประเทศไทยมีการปรับกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดมากขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ต่ำลงจนประสบปัญหาความไม่เพียงพอของเงินกองทุน จนกระทั่งธนาคารพาณิชย์ต้องปรับการดำเนินงานใน 5 ด้าน ได้แก่ การเพิ่มทุน การปล่อยสินเชื่อ การระดมเงินฝาก การกู้ยืม และประสิทธิภาพการดำเนินงานในการปล่อยสินเชื่อ

สรุปผลการวิเคราะห์พบว่าช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน ซึ่งหากปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และปริมาณเงินกองทุนเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถขยายปริมาณเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปความแตกต่างของผลการศึกษาศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539) และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั้ง 2 ช่วง ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก และปริมาณเงินกองทุน ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินให้กู้ยืมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ควรจะมีการวิจัยอัตราการทำกำไรในแต่ละประเภทธุรกิจ เพื่อให้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและผลตอบแทนที่ได้รับในแต่ละธุรกิจ ซึ่งจะทำให้ธนาคารสามารถปรับเปลี่ยนการให้สินเชื่อ รวมถึงการควบคุมหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และสามารถให้คำแนะนำแก่ลูกค้าได้

2. การพิจารณาปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ควรมีการคำนึงถึงปัจจัยที่นำมาศึกษา ได้แก่ ปริมาณเงินที่ธนาคารกู้ยืม ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และปริมาณเงินกองทุน ถึงแม้ว่าผลการศึกษาช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นปัจจัยเดียวที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการใช้นโยบายการเงินโดยการคงอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำของทางการ ดังนั้น ในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ควรนำนโยบายของรัฐบาลและสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมาพิจารณาควบคู่กันไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ควรนำตัวแปรอื่นๆทางด้านเศรษฐกิจมาพิจารณาด้วย เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงินเฟ้อ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลในด้านมหภาคมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณการให้สินเชื่ออีกทางหนึ่ง
2. ควรมีการศึกษาการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เป็นรายธุรกิจที่มีความสำคัญ และมีสัดส่วนการให้สินเชื่อจำนวนสูง เช่น ศึกษาธุรกิจด้านการผลิตว่ามีการผลิตด้านใดบ้าง และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อในธุรกิจประเภทนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2540). *การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2545). *การใช้ เอส พี เอส เอส ฟอร์ วินโดวส์ (SPSS for Windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- จรินทร์ เทศวานิช. (2545). *การเงินและการธนาคาร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ฉวีวรรณ สายบัว. (2541, 19 - 21 ตุลาคม). *เจาะลึกปัญหาประเทศไทย*. ตลาดเงินตลาดทุน. ประชาชาติธุรกิจ .(3002 (2202)) : 16
- ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ. (2537). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนินทร์ พิทยาวิวิธ. (2533). *ธนาคารพาณิชย์ใช้มาตรการอะไรในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ*. กรุงเทพฯ. บริษัท อมรินทร์ พรินติ่ง กรุ๊ป จำกัด. ถ่ายเอกสาร
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ. เทพเนรมิตรการพิมพ์
- ดุสิตา บุตรกวี. (2535). *การบริหารสินทรัพย์กับการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทยากร ชานิกประดิษฐ์. (2545). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อ : กรณีศึกษาธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2547?). *ข้อมูลสินทรัพย์และหนี้สินที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2547, จาก <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/EconData/EconFinance/index01.htm>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2541). *รายงานเศรษฐกิจรายเดือน กันยายน 2541*. ฝ่ายวิชาการ โรงพิมพ์ : บริษัท ประชาชน จำกัด.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2541?). *พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2547, จาก http://www.bot.or.th/BOTHomepage/General/Laws_Notif_Forms/Legal/banking%20act/bank1.html.
- นราทิพย์ ชูติวงศ์. (2544). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิมิตร นนทพันธุ์วาทย์. (2521). *โครงสร้างเงินทุนและปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจรัช เวชวิรัช. (2541). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้าของสถาบันการเงินไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด. (2543, 9 พฤศจิกายน). *สินเชื่อระบบธนาคาร : สถานการณ์สิ้นปี'43 และแนวโน้ม*. *กระแสนวัตกรรม*. 6(947)
- บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด. (2546, 19 กุมภาพันธ์). *ภาพสินเชื่อปี 2546...เติบโตในทิศทางที่ชะลอตัวลง*. *กระแสนวัตกรรม*. 9(1398)
- ผลาทิพย์ เต็มสุขนิรันดร์. (2543). *วิกฤตการณ์และความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยแบบจำลองโพรบิทและแบบจำลองโลจิต*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรนพ พุกกะพันธุ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. (2544). *การบริหารธนาคารพาณิชย์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.
- พรสวรรค์ จันทรตั้งสี. (2546). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2535 – 2544) : กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พุดชงค์ พันธุ์สุจริตไทย. (2546). *ปัจจัยทางเศรษฐกิจและโครงสร้างตลาดที่มีผลต่อ Net interest margins ของธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2544). *ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมธี สุภาพงษ์. (2542). *โครงสร้างดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทย*. ฝ่ายวิชาการ. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2547, จาก <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/ArticlesAndPublications/Articles/BulletinArticles/A-Mar-42.pdf>.

- ยลวรรณ ทองประสิทธิ์. (2535). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อ : กรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สายคณิต. (2539). *เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วเรศ อุปปาดิก. (2544). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิเคราะห์แบ่งค์ไทยหลังนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลด. (2546, 10 ตุลาคม). *บิสิเนสไทย*. สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2547, จาก <http://www.business-thai.in.th/content.php?data=406200>
- วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห. (2534). *ทฤษฎีตลาดการเงิน*. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วาสนา สิงห์โกวินท์. (2527). *การจัดการธนาคารพาณิชย์*. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สมพงษ์ อรพินท์. (2537). *ทฤษฎีการเงินขั้นสูง*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร. (2539). *ปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถัย แสงเทียนชัย. (2545). *การปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ไทยต่อวิกฤตการณ์การเงิน*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- 5 ปัจจัย ที่ธนาคารไม่ปล่อยกู้. (2541, มีนาคม). *การเงินการธนาคาร*. 17(191) : 275
- (2540). *ขยายวงเงินสินเชื่อที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย : อดคิดกำลังซื้อได้จริงหรือ*. กรุงเทพฯ : บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด
- Mervyn K. Lewis and Paul D. Mizen. (2000). *Monetary Economics*. New York : Oxford University Press Inc.
- Robert S. Pindyck and Daniel L. Rubinfeld. (2001). *Microeconomics*. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Roger W. Garrison. (2001). *Time and money : the macroeconomics of capital structure*. New York : New York University.
- Rudiger Dornbusch and Stanley Fischer. (1994). *Macroeconomics*. United States of America : McGraw-Hill, Inc.

ภาคผนวก

ตาราง 1 ข้อมูลเงินให้สินเชื่อและร้อยละของเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทของธุรกิจ

(หน่วย : ล้านบาท)

	(ณ สิ้นงวด)		2537		2538		2539		2540		2541	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 เกษตรกรรม การค้าสัตว์และป่าไม้	125,543.37	3.89	128,959.40	3.18	132,615.08	2.82	132,831.04	2.38	125,218.78	2.27		
2 การประมง	24,402.72	0.76	25,680.63	0.63	27,318.82	0.58	26,873.49	0.48	24,535.01	0.45		
3 การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	14,493.17	0.45	23,059.93	0.57	23,256.40	0.49	34,816.71	0.62	34,509.27	0.63		
4 การผลิต	790,179.12	24.46	1,035,649.82	25.54	1,268,435.25	26.95	1,637,363.63	29.37	1,697,308.00	30.83		
5 การก่อสร้าง	132,726.10	4.11	178,363.21	4.40	223,060.50	4.74	261,263.90	4.69	254,193.62	4.62		
6 การขายส่งค้าปลีกคอมพิวเตอร์กิจการยานยนต์	849,744.74	26.30	1,028,519.42	25.36	1,178,989.10	25.05	1,366,792.72	24.52	1,283,337.93	23.31		
7 โรงแรมและภัตตาคาร	252,034.89	7.80	320,097.87	7.89	368,066.35	7.82	427,186.59	7.66	430,243.13	7.82		
8 การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	76,710.02	2.37	100,949.18	2.49	134,748.85	2.86	173,211.59	3.11	191,721.45	3.48		
9 ตัวกลางทางการเงิน	206,986.35	6.41	312,177.00	7.70	344,654.50	7.32	410,060.55	7.36	337,992.14	6.14		
10 อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	347,765.95	10.76	401,713.16	9.90	420,109.90	8.93	456,194.15	8.18	518,606.49	9.42		
11 การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	410,013.04	12.69	500,551.57	12.34	585,765.50	12.44	648,316.90	11.63	606,852.41	11.02		
12 การให้สินเชื่ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น	3,230,599.46	100.00	4,055,721.18	100.00	4,707,020.25	100.00	5,574,911.27	100.00	5,504,518.24	100.00		

ตาราง 1 (ต่อ)

		(ณ สิ้นงวด)										(หน่วย : ล้านบาท)	
		2542		2543		2544		2545		2546			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เกษตรกรรม การค้าสัตว์และป่าไม้	114,955.98	2.21	103,860.07	2.20	90,022.01	2.02	90,575.33	1.98	87,355.52	1.86		
2	การประมง	22,532.27	0.43	19,603.80	0.42	17,414.83	0.39	17,823.69	0.39	17,438.17	0.37		
3	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	30,813.40	0.59	23,142.31	0.49	16,785.45	0.38	22,176.75	0.49	17,841.78	0.38		
4	การผลิต	1,582,998.75	30.38	1,391,224.19	29.47	1,199,085.70	26.97	1,194,869.95	26.16	1,255,630.06	26.77		
5	การก่อสร้าง	234,281.35	4.50	183,008.95	3.88	148,233.32	3.33	144,248.54	3.16	139,814.54	2.98		
6	การขายส่งค้าปลีกซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์	1,186,245.80	22.77	997,352.71	21.13	816,456.75	18.36	858,304.27	18.79	877,833.60	18.71		
7	โรงแรมและภัตตาคาร	400,934.90	7.70	339,724.80	7.20	288,354.46	6.49	297,044.90	6.50	231,510.96	4.94		
8	การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	205,037.80	3.94	208,995.28	4.43	216,033.72	4.86	269,626.32	5.90	221,036.32	4.71		
9	ตัวกลางทางการเงิน	322,856.10	6.20	521,686.58	11.05	891,730.45	20.06	870,075.65	19.05	759,458.98	16.19		
10	อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	532,099.25	10.21	404,036.84	8.56	273,836.06	6.16	252,686.99	5.53	290,155.07	6.19		
11	การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	577,363.90	11.08	528,523.05	11.19	488,326.97	10.98	550,473.41	12.05	671,067.37	14.31		
12	การให้สินเชื่ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น	-	-	-	-	-	-	-	-	121,562.75	2.59		
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น		5,210,119.50	100.00	4,721,158.56	100.00	4,446,279.73	100.00	4,567,905.80	100.00	4,690,705.11	100.00		

1/ รวมธนาคารพาณิชย์ไทย (ไม่รวมสาขาธพ.ไทยในต่างประเทศ). สาขานาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสำนักงานวิเทศธนกิจของธนาคารต่างประเทศ

2/ รวมธุรกรรมระหว่างธนาคาร, กิจการวิเทศธนกิจ Out-in และ Out-out

3/ ตั้งแต่งวดเดือนธันวาคม 2546 เป็นต้นไป ตารางนี้จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการรายงานใหม่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทธุรกิจ

ให้เป็นไปตามประเภทอุตสาหกรรม ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (SIC)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 2 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของ

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	เงินกองทุน
2537	1	ม.ค.	2,696,062.1	2,404,589.9	419,853.2	10.5	221,220.3
	2	ก.พ.	2,746,745.0	2,409,018.2	456,439.3	10.5	224,579.7
	3	มี.ค.	2,787,003.1	2,397,895.4	494,512.8	10.5	249,904.3
	4	เม.ย.	2,836,817.7	2,401,477.2	528,545.4	10.7	257,764.1
	5	พ.ค.	2,910,492.7	2,453,382.7	561,722.3	10.8	261,541.4
	6	มิ.ย.	2,982,219.2	2,483,503.6	609,788.3	11.2	262,561.9
	7	ก.ค.	3,020,063.3	2,482,607.0	638,788.7	11.2	263,023.5
	8	ส.ค.	3,083,661.0	2,575,397.7	665,049.2	11.6	280,639.7
	9	ก.ย.	3,151,959.0	2,593,721.2	696,630.6	11.6	284,844.8
	10	ต.ค.	3,211,525.4	2,616,128.4	724,182.4	11.6	292,548.7
	11	พ.ย.	3,286,915.9	2,666,132.7	754,672.4	11.8	292,851.4
	12	ธ.ค.	3,430,532.0	2,760,935.4	811,080.8	11.8	306,449.4
2538	13	ม.ค.	3,486,475.2	2,752,735.1	870,137.5	11.8	311,111.9
	14	ก.พ.	3,537,695.8	2,778,449.1	875,105.6	12.4	312,714.4
	15	มี.ค.	3,594,800.5	2,770,236.6	928,170.7	13.0	329,842.3
	16	เม.ย.	3,655,346.4	2,794,658.0	948,938.1	13.4	334,326.8
	17	พ.ค.	3,755,104.0	2,897,228.3	987,186.4	13.4	338,302.5
	18	มิ.ย.	3,830,074.3	2,955,810.7	1,024,998.9	13.5	342,043.2
	19	ก.ค.	3,882,773.9	2,993,039.0	1,046,316.2	13.5	349,209.5
	20	ส.ค.	3,942,378.3	3,048,935.7	1,072,425.7	13.6	370,685.1
	21	ก.ย.	4,011,254.8	3,086,797.7	1,105,453.2	13.7	386,357.4
	22	ต.ค.	4,075,804.2	3,155,337.0	1,086,459.7	13.7	387,801.2
	23	พ.ย.	4,142,525.6	3,181,916.5	1,134,636.3	13.9	389,469.9
	24	ธ.ค.	4,230,519.3	3,249,978.1	1,195,179.9	13.9	394,952.8

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	เงินกองทุน
2539	25	ม.ค.	4,251,484.2	3,315,848.8	1,158,283.0	13.9	395,254.4
	26	ก.พ.	4,312,582.8	3,365,060.6	1,178,198.0	13.8	397,106.1
	27	มี.ค.	4,364,399.0	3,415,739.0	1,181,177.5	13.8	408,020.4
	28	เม.ย.	4,399,078.0	3,434,751.7	1,231,515.8	13.8	424,517.4
	29	พ.ค.	4,468,008.2	3,479,675.3	1,262,535.6	13.7	424,708.0
	30	มิ.ย.	4,515,520.1	3,487,444.6	1,272,583.7	13.7	434,888.2
	31	ก.ค.	4,524,998.7	3,509,463.7	1,309,324.7	13.5	445,670.3
	32	ส.ค.	4,571,049.8	3,502,038.9	1,251,362.4	13.4	483,586.2
	33	ก.ย.	4,653,625.0	3,532,680.4	1,278,977.0	13.4	507,590.7
	34	ต.ค.	4,688,388.3	3,526,114.2	1,295,799.6	13.4	506,547.6
	35	พ.ย.	4,738,313.1	3,605,270.4	1,265,478.2	13.4	508,533.1
	36	ธ.ค.	4,825,056.5	3,683,099.7	1,312,006.8	13.2	509,894.3

ตาราง 3 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของ

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ, loan	เงินฝาก dep	เงินกู้ยืม cr	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้, เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก TWT	เงินกองทุน, CAP
2540	1	ม.ค.	4,841,971.0	3,665,052.0	1,359,132.1	13.2 (loan) / 13.2 (TWT)	519,228.7
	2	ก.พ.	4,907,372.5	3,706,811.7	1,364,702.0	13.2	496,710.7
	3	มี.ค.	4,961,737.7	3,805,531.5	1,361,973.4	13.2	510,380.1
	4	เม.ย.	4,998,709.2	3,845,716.5	1,381,073.5	13.1	519,364.2
	5	พ.ค.	5,020,181.8	3,889,873.7	1,401,673.5	13.0	519,364.2
	6	มิ.ย.	5,050,760.0	4,032,646.7	1,345,379.1	13.0	523,494.2
	7	ก.ค.	5,289,324.4	4,124,627.6	1,649,847.7	14.0	523,215.2
	8	ส.ค.	5,434,322.5	4,120,561.0	1,735,717.9	14.0	536,948.8
	9	ก.ย.	5,584,804.6	4,150,269.9	1,857,073.4	14.5	540,908.6
	10	ต.ค.	5,752,486.2	4,234,080.4	2,055,490.5	15.0	539,474.1
	11	พ.ย.	5,724,265.7	4,233,116.1	1,967,230.5	15.0	543,047.3
	12	ธ.ค.	6,037,464.1	4,308,697.0	2,237,187.0	15.5	540,215.6
2541	13	ม.ค.	6,284,842.8	4,388,547.6	2,532,054.6	15.5	459,418.1
	14	ก.พ.	5,856,043.4	4,378,930.4	1,966,599.7	15.6	579,822.1
	15	มี.ค.	5,682,830.0	4,361,066.5	1,749,664.6	15.6	581,734.0
	16	เม.ย.	5,669,217.3	4,355,045.6	1,714,955.8	15.6	646,475.6
	17	พ.ค.	5,694,660.2	4,382,124.4	1,739,199.9	15.6	652,064.9
	18	มิ.ย.	5,752,159.8	4,470,484.7	1,770,145.5	15.6	507,111.7
	19	ก.ค.	5,660,773.1	4,553,068.0	1,679,604.2	15.6	504,628.7
	20	ส.ค.	5,662,828.3	4,587,201.9	1,706,968.8	15.2	509,838.6
	21	ก.ย.	5,566,845.7	4,673,467.6	1,474,243.2	14.9	582,886.8
	22	ต.ค.	5,441,782.7	4,692,522.7	1,450,395.8	14.2	481,437.8
	23	พ.ย.	5,374,337.9	4,697,582.3	1,367,962.3	12.6	574,799.7
	24	ธ.ค.	5,372,259.7	4,688,356.3	1,259,825.7	12.0	498,514.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	เงินกองทุน
2542	25	ม.ค.	5,360,737.7	4,665,778.2	1,294,026.3	11.5	531,354.4
	26	ก.พ.	5,404,177.2	4,727,022.6	1,312,335.2	10.5	535,105.5
	27	มี.ค.	5,393,637.5	4,740,754.5	1,272,183.3	10.0	554,777.9
	28	เม.ย.	5,366,295.4	4,758,430.1	1,143,539.5	9.6	628,094.6
	29	พ.ค.	5,353,491.1	4,794,426.7	1,105,882.4	9.6	671,833.3
	30	มิ.ย.	5,274,976.7	4,735,910.1	1,070,987.6	9.1	577,857.5
	31	ก.ค.	5,273,711.0	4,733,477.4	1,082,239.7	9.1	587,279.1
	32	ส.ค.	5,249,877.4	4,747,285.2	1,048,068.1	9.0	687,202.3
	33	ก.ย.	5,303,428.1	4,763,896.3	1,088,172.1	8.8	686,451.2
	34	ต.ค.	5,277,137.7	4,731,096.8	1,020,495.9	8.6	716,954.5
	35	พ.ย.	5,259,325.1	4,754,399.9	1,013,688.0	8.6	717,658.9
	36	ธ.ค.	5,119,043.4	4,672,127.3	980,334.9	8.5	539,375.0
2543	37	ม.ค.	5,114,527.0	4,708,989.9	1,016,320.2	8.4	544,816.9
	38	ก.พ.	5,110,578.2	4,726,013.3	963,536.1	8.4	543,118.2
	39	มี.ค.	5,068,398.0	4,706,994.6	945,522.0	8.4	534,766.8
	40	เม.ย.	5,067,582.7	4,719,226.7	893,660.7	8.4	549,910.8
	41	พ.ค.	5,092,172.3	4,731,140.0	936,168.8	8.4	570,413.2
	42	มิ.ย.	4,816,784.5	4,734,087.9	902,551.4	8.4	498,041.0
	43	ก.ค.	4,848,237.2	4,760,548.2	926,768.6	8.4	497,003.7
	44	ส.ค.	4,838,006.9	4,810,248.3	915,757.0	8.4	496,363.1
	45	ก.ย.	4,632,287.6	4,829,299.3	911,347.4	8.1	492,365.3
	46	ต.ค.	4,677,496.9	4,923,850.2	927,072.1	8.1	492,767.1
	47	พ.ย.	4,649,625.3	4,937,378.2	866,713.7	8.1	493,143.9
	48	ธ.ค.	4,585,931.0	4,912,942.0	800,319.3	8.1	466,310.8

ตาราง 3 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	เงินกองทุน
2544	49	ม.ค.	4,591,933.7	4,974,730.4	842,139.9	8.1	462,499.2
	50	ก.พ.	4,590,045.7	4,987,332.4	844,432.5	7.7	463,004.3
	51	มี.ค.	4,597,193.1	5,008,981.2	846,332.7	7.7	464,778.5
	52	เม.ย.	4,617,570.3	5,048,414.7	833,666.7	7.7	469,043.4
	53	พ.ค.	4,588,636.3	5,068,638.8	883,962.3	7.7	470,438.6
	54	มิ.ย.	4,553,741.1	5,033,321.7	770,987.5	7.7	556,239.1
	55	ก.ค.	4,585,817.8	5,045,030.8	773,350.3	7.7	560,542.9
	56	ส.ค.	4,594,385.1	5,058,740.5	739,294.1	7.7	566,776.1
	57	ก.ย.	4,506,373.1	5,061,392.5	775,360.6	7.7	515,941.0
	58	ต.ค.	4,396,700.1	5,106,455.5	710,249.5	7.7	515,123.2
	59	พ.ย.	4,337,762.9	5,138,625.1	693,045.3	7.7	515,870.9
	60	ธ.ค.	4,298,974.4	5,109,972.7	658,420.6	7.4	510,489.2
2545	61	ม.ค.	4,281,220.8	5,196,708.8	668,059.5	7.4	505,715.2
	62	ก.พ.	4,343,848.6	5,243,523.4	648,180.1	7.3	510,074.8
	63	มี.ค.	4,388,535.6	5,266,754.3	651,328.0	7.3	506,757.3
	64	เม.ย.	4,503,531.0	5,317,134.1	651,658.4	7.3	517,238.3
	65	พ.ค.	4,486,014.2	5,338,944.5	631,618.7	7.3	517,216.7
	66	มิ.ย.	4,501,936.6	5,294,405.9	594,200.8	7.3	530,307.0
	67	ก.ค.	4,503,407.3	5,335,291.6	605,622.5	7.3	535,908.5
	68	ส.ค.	4,509,598.6	5,415,458.7	612,899.4	7.3	539,316.1
	69	ก.ย.	4,539,340.2	5,160,506.7	642,749.2	7.3	538,233.9
	70	ต.ค.	4,532,967.8	5,194,249.9	618,761.4	6.9	537,451.7
	71	พ.ย.	4,573,373.5	5,264,640.2	604,804.3	6.9	534,830.9
	72	ธ.ค.	4,602,674.6	5,221,475.6	576,093.9	7.0	522,595.9

ตาราง 3 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ	เงินฝาก	เงินกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	เงินกองทุน
2546	73	ม.ค.	4,626,118.4	5,252,532.7	588,468.8	7.0	516,268.2
	74	ก.พ.	4,650,943.1	5,279,938.1	598,101.1	6.9	516,969.3
	75	มี.ค.	4,650,538.2	5,302,100.6	568,334.7	6.7	514,488.7
	76	เม.ย.	4,689,423.9	5,318,156.6	559,741.5	6.7	524,334.0
	77	พ.ค.	4,665,902.8	5,348,964.2	559,476.5	6.7	523,267.9
	78	มิ.ย.	4,621,830.0	5,361,022.0	535,947.4	6.2	525,077.9
	79	ก.ค.	4,632,044.5	5,366,367.0	532,465.7	5.8	535,899.6
	80	ส.ค.	4,637,752.4	5,387,240.5	540,096.0	5.8	550,136.0
	81	ก.ย.	4,633,944.6	5,418,380.1	537,665.6	5.8	564,509.6
	82	ต.ค.	4,664,701.7	5,414,807.9	472,299.0	5.8	574,471.0
	83	พ.ย.	4,669,957.3	5,514,609.3	502,458.3	5.8	578,835.0
	84	ธ.ค.	4,701,475.3	5,472,819.3	482,361.1	5.8	604,097.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 4 ข้อมูลประเภทเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ					อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)					
			ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	ร้อยละ	เงินกู้	ร้อยละ	รวม	MRR	MOR	MLR	เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
2537	1	ม.ค.	630,072.1	23.4	647,822.2	24.0	1,418,167.8	52.6	2,696,062.1	12.0	10.0	10.0	10.5
	2	ก.พ.	640,950.8	23.3	661,379.5	24.1	1,444,414.7	52.6	2,746,745.0	12.0	10.0	10.0	10.5
	3	มี.ค.	647,004.4	23.2	660,939.4	23.7	1,479,059.3	53.1	2,787,003.1	11.8	10.1	10.1	10.5
	4	เม.ย.	666,615.8	23.5	669,587.3	23.6	1,500,614.6	52.9	2,836,817.7	11.8	10.4	10.4	10.7
	5	พ.ค.	684,840.3	23.5	682,816.1	23.5	1,542,836.3	53.0	2,910,492.7	11.8	10.5	10.5	10.8
	6	มิ.ย.	696,813.8	23.4	692,777.1	23.2	1,592,628.3	53.4	2,982,219.2	11.8	11.0	11.0	11.2
	7	ก.ค.	690,503.9	22.9	703,205.0	23.3	1,626,354.4	53.9	3,020,063.3	11.8	11.0	11.0	11.2
	8	ส.ค.	710,196.2	23.0	711,454.7	23.1	1,662,010.1	53.9	3,083,661.0	11.8	11.5	11.5	11.6
	9	ก.ย.	717,230.2	22.8	718,992.8	22.8	1,715,736.0	54.4	3,151,959.0	11.8	11.5	11.5	11.6
	10	ต.ค.	727,410.5	22.6	731,976.8	22.8	1,752,138.1	54.6	3,211,525.4	11.9	11.5	11.5	11.6
	11	พ.ย.	744,941.6	22.7	746,521.6	22.7	1,795,452.7	54.6	3,286,915.9	12.1	11.8	11.8	11.8
	12	ธ.ค.	800,398.3	23.3	753,834.8	22.0	1,876,298.9	54.7	3,430,532.0	12.1	11.8	11.8	11.8
2538	13	ม.ค.	793,340.3	22.8	797,619.0	22.9	1,895,515.9	54.4	3,486,475.2	12.1	11.8	11.8	11.8
	14	ก.พ.	802,932.5	22.7	810,002.0	22.9	1,924,761.3	54.4	3,537,695.8	12.5	12.5	12.3	12.4
	15	มี.ค.	807,019.2	22.4	818,225.5	22.8	1,969,555.8	54.8	3,594,800.5	12.8	13.1	13.0	13.0
	16	เม.ย.	820,783.4	22.5	830,153.5	22.7	2,004,409.5	54.8	3,655,346.4	13.1	13.6	13.5	13.4
	17	พ.ค.	849,262.7	22.6	830,660.2	22.1	2,075,181.1	55.3	3,755,104.0	13.1	13.6	13.5	13.4
	18	มิ.ย.	867,822.7	22.7	832,328.3	21.7	2,129,923.3	55.6	3,830,074.3	13.3	13.6	13.5	13.5

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ					อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)					
			ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	ร้อยละ	เงินกู้	ร้อยละ	รวม	MRR	MOR	MLR	เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
2538	19	ก.ค.	875,058.2	22.5	842,256.1	21.7	2,165,459.6	55.8	3,882,773.9	13.3	13.6	13.5	13.5
(ต่อ)	20	ส.ค.	884,088.8	22.4	853,496.9	21.6	2,204,792.6	55.9	3,942,378.3	13.5	13.6	13.6	13.6
	21	ก.ย.	884,495.4	22.1	863,140.7	21.5	2,263,618.7	56.4	4,011,254.8	13.8	13.6	13.6	13.7
	22	ต.ค.	904,203.7	22.2	875,811.9	21.5	2,295,788.6	56.3	4,075,804.2	13.9	13.9	13.6	13.7
	23	พ.ย.	916,657.0	22.1	890,370.9	21.5	2,335,497.8	56.4	4,142,525.7	14.0	14.0	13.8	13.9
	24	ธ.ค.	944,160.3	22.3	904,678.5	21.4	2,381,680.5	56.3	4,230,519.3	14.3	14.1	13.8	13.9
2539	25	ม.ค.	951,693.4	22.4	897,578.4	21.1	2,402,212.4	56.5	4,251,484.2	14.1	14.0	13.8	13.9
	26	ก.พ.	961,124.1	22.3	916,597.3	21.3	2,434,861.4	56.5	4,312,582.8	14.0	13.9	13.8	13.8
	27	มี.ค.	963,191.4	22.1	919,770.8	21.1	2,481,436.8	56.9	4,364,399.0	14.0	13.9	13.8	13.8
	28	เม.ย.	974,318.8	22.1	933,508.0	21.2	2,491,251.2	56.6	4,399,078.0	14.0	13.9	13.8	13.8
	29	พ.ค.	994,679.3	22.3	941,114.0	21.1	2,532,214.9	56.7	4,468,008.2	14.0	13.9	13.5	13.7
	30	มี.ย.	1,006,165.7	22.3	945,915.4	20.9	2,563,439.0	56.8	4,515,520.1	14.0	13.9	13.5	13.7
	31	ก.ค.	999,294.5	22.1	972,862.9	21.5	2,552,841.4	56.4	4,524,998.8	13.6	13.5	13.4	13.5
	32	ส.ค.	1,017,910.9	22.3	963,194.1	21.1	2,589,944.9	56.7	4,571,049.9	13.4	13.5	13.4	13.4
	33	ก.ย.	1,043,830.6	22.4	1,000,027.3	21.5	2,609,767.1	56.1	4,653,625.0	13.4	13.5	13.4	13.4
	34	ต.ค.	1,028,994.6	21.9	1,014,375.9	21.6	2,645,017.8	56.4	4,688,388.3	13.4	13.5	13.4	13.4
	35	พ.ย.	1,053,911.0	22.2	1,006,213.4	21.2	2,678,188.7	56.5	4,738,313.1	13.3	13.5	13.4	13.4
	36	ธ.ค.	1,085,872.3	22.5	1,029,388.4	21.3	2,709,795.8	56.2	4,825,056.5	13.3	13.4	13.1	13.2

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ					อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)					
			ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	ร้อยละ	เงินกู้	ร้อยละ	รวม	MRR	MOR	MLR	เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
2540	37	ม.ค.	1,076,035.9	22.2	1,033,726.4	21.3	2,732,208.7	56.4	4,841,971.0	13.3	13.4	13.1	13.2
	38	ก.พ.	1,085,987.8	22.1	1,062,936.7	21.7	2,758,448.0	56.2	4,907,372.5	13.3	13.4	13.1	13.2
	39	มี.ค.	1,121,758.6	22.6	1,057,750.4	21.3	2,782,228.6	56.1	4,961,737.6	13.3	13.4	13.1	13.2
	40	เม.ย.	1,127,033.7	22.5	1,086,582.5	21.7	2,785,093.0	55.7	4,998,709.2	13.3	13.4	12.9	13.1
	41	พ.ค.	1,155,058.9	23.0	1,092,170.2	21.8	2,772,952.7	55.2	5,020,181.8	13.3	13.4	12.75	13.0
	42	มิ.ย.	1,164,445.3	23.1	1,112,414.7	22.0	2,773,900.0	54.9	5,050,760.0	13.3	13.4	12.75	13.0
	43	ก.ค.	1,221,571.7	23.1	1,099,962.5	20.8	2,967,790.2	56.1	5,289,324.4	14.3	14.4	13.75	14.0
	44	ส.ค.	1,248,213.3	23.0	1,105,458.9	20.3	3,080,650.3	56.7	5,434,322.5	14.3	14.4	13.75	14.0
	45	ก.ย.	1,284,653.0	23.0	1,115,981.2	20.0	3,184,170.4	57.0	5,584,804.6	14.8	14.9	14.25	14.5
	46	ต.ค.	1,308,093.2	22.7	1,099,666.9	19.1	3,344,726.1	58.1	5,752,486.2	15.3	15.4	14.75	15.0
	47	พ.ย.	1,292,108.5	22.6	1,100,784.1	19.2	3,331,373.1	58.2	5,724,265.7	15.3	15.4	14.75	15.0
	48	ธ.ค.	1,367,712.8	22.7	1,101,851.1	18.3	3,567,900.2	59.1	6,037,464.1	15.8	15.9	15.25	15.5
2541	49	ม.ค.	1,403,750.1	22.3	1,095,595.1	17.4	3,785,497.6	60.2	6,284,842.8	15.8	15.9	15.25	15.5
	50	ก.พ.	1,321,631.5	22.6	1,091,895.6	18.6	3,442,516.3	58.8	5,856,043.4	15.9	16.0	15.4	15.6
	51	มี.ค.	1,290,365.8	22.7	1,092,326.6	19.2	3,300,137.6	58.1	5,682,830.0	15.9	16.0	15.4	15.6
	52	เม.ย.	1,271,735.1	22.4	1,090,880.5	19.2	3,306,601.7	58.3	5,669,217.3	15.9	16.0	15.4	15.6
	53	พ.ค.	1,234,156.4	21.7	1,080,246.5	19.0	3,380,257.2	59.4	5,694,660.1	15.9	16.0	15.4	15.6
	54	มิ.ย.	1,231,981.7	21.4	1,076,716.4	18.7	3,443,461.7	59.9	5,752,159.8	15.9	16.0	15.4	15.6

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ					อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)					
			ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	ร้อยละ	เงินกู้	ร้อยละ	รวม	MRR	MOR	MLR	เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
2541	55	ก.ค.	1,201,430.6	21.2	1,060,639.6	18.7	3,398,702.9	60.0	5,660,773.1	15.9	16.0	15.4	15.6
(ต่อ)	56	ส.ค.	1,183,453.8	20.9	1,051,836.4	18.6	3,427,538.1	60.5	5,662,828.3	15.8	15.8	14.9	15.2
	57	ก.ย.	1,164,848.6	20.9	1,040,631.7	18.7	3,361,365.4	60.4	5,566,845.7	15.4	15.4	14.6	14.9
	58	ต.ค.	1,136,587.6	20.9	1,023,708.2	18.8	3,281,486.9	60.3	5,441,782.7	14.8	14.6	13.9	14.2
	59	พ.ย.	1,117,293.8	20.8	1,016,762.4	18.9	3,240,281.7	60.3	5,374,337.9	13.1	12.9	12.3	12.6
	60	ธ.ค.	1,064,050.7	19.8	1,001,209.5	18.6	3,306,999.5	61.6	5,372,259.7	12.6	12.4	11.8	12.0
2542	61	ม.ค.	1,045,631.4	19.5	988,667.5	18.4	3,326,438.8	62.1	5,360,737.7	12.1	11.9	11.3	11.5
	62	ก.พ.	1,050,856.0	19.4	948,422.2	17.5	3,404,899.0	63.0	5,404,177.2	11.1	10.9	10.3	10.5
	63	มี.ค.	1,055,968.7	19.6	935,755.1	17.3	3,401,913.7	63.1	5,393,637.5	10.6	10.4	9.8	10.0
	64	เม.ย.	1,048,542.9	19.5	929,040.4	17.3	3,388,712.1	63.1	5,366,295.4	10.1	10.0	9.4	9.6
	65	พ.ค.	1,042,695.2	19.5	917,365.0	17.1	3,393,431.0	63.4	5,353,491.2	10.1	9.9	9.4	9.6
	66	มิ.ย.	1,020,512.9	19.3	928,370.0	17.6	3,326,093.8	63.1	5,274,976.7	9.6	9.5	8.9	9.1
	67	ก.ค.	1,014,841.5	19.2	908,503.9	17.2	3,350,365.6	63.5	5,273,711.0	9.6	9.5	8.9	9.1
	68	ส.ค.	1,015,953.0	19.4	898,333.3	17.1	3,335,591.1	63.5	5,249,877.4	9.4	9.3	8.8	9.0
	69	ก.ย.	1,085,927.6	20.5	887,749.8	16.7	3,329,750.7	62.8	5,303,428.1	9.3	9.1	8.6	8.8
	70	ต.ค.	1,098,666.1	20.8	873,196.1	16.5	3,305,275.5	62.6	5,277,137.7	9.0	8.9	8.4	8.6
	71	พ.ย.	1,117,682.9	21.3	863,613.3	16.4	3,278,028.9	62.3	5,259,325.1	9.0	8.9	8.4	8.6
	72	ธ.ค.	1,179,759.2	23.0	828,657.0	16.2	3,110,627.2	60.8	5,119,043.4	8.8	8.6	8.4	8.5

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ					อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)					
			ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	ร้อยละ	เงินกู้	ร้อยละ	รวม	MRR	MOR	MLR	เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
2543	73	ม.ค.	1,171,002.0	22.9	813,310.9	15.9	3,130,214.1	61.2	5,114,527.0	8.8	8.8	8.3	8.4
	74	ก.พ.	1,169,129.9	22.9	807,695.8	15.8	3,133,752.5	61.3	5,110,578.2	8.8	8.8	8.3	8.4
	75	มี.ค.	1,151,294.8	22.7	797,731.7	15.7	3,119,371.5	61.5	5,068,398.0	8.8	8.8	8.3	8.4
	76	เม.ย.	1,148,949.3	22.7	787,838.3	15.5	3,130,795.1	61.8	5,067,582.7	8.8	8.8	8.3	8.4
	77	พ.ค.	1,149,416.6	22.6	787,634.1	15.5	3,155,121.6	62.0	5,092,172.3	8.8	8.8	8.3	8.4
	78	มิ.ย.	1,057,991.6	22.0	761,289.2	15.8	2,997,503.7	62.2	4,816,784.5	8.8	8.8	8.3	8.4
	79	ก.ค.	1,056,150.9	21.8	752,493.4	15.5	3,039,592.9	62.7	4,848,237.2	8.6	8.8	8.3	8.4
	80	ส.ค.	1,058,283.7	21.9	746,553.6	15.4	3,033,169.6	62.7	4,838,006.9	8.6	8.8	8.3	8.4
	81	ก.ย.	1,192,111.3	25.7	657,097.3	14.2	2,783,079.0	60.1	4,632,287.6	8.4	8.4	7.9	8.1
	82	ต.ค.	1,193,799.7	25.5	656,758.5	14.0	2,826,938.7	60.4	4,677,496.9	8.4	8.4	7.9	8.1
	83	พ.ย.	1,182,407.6	25.4	655,423.5	14.1	2,811,794.2	60.5	4,649,625.3	8.4	8.4	7.9	8.1
	84	ธ.ค.	1,186,281.9	25.9	637,913.8	13.9	2,761,735.3	60.2	4,585,931.0	8.4	8.4	7.9	8.1
2544	85	ม.ค.	1,187,449.8	25.9	635,629.9	13.8	2,768,854.0	60.3	4,591,933.7	8.4	8.4	7.9	8.1
	86	ก.พ.	1,193,683.5	26.0	627,773.5	13.7	2,768,588.7	60.3	4,590,045.7	8.0	8.0	7.5	7.7
	87	มี.ค.	1,184,063.3	25.8	618,736.8	13.5	2,794,393.0	60.8	4,597,193.1	8.0	8.0	7.5	7.7
	88	เม.ย.	1,163,538.3	25.2	623,493.3	13.5	2,830,538.7	61.3	4,617,570.3	8.0	8.0	7.5	7.7
	89	พ.ค.	1,159,140.1	25.3	615,028.6	13.4	2,814,467.6	61.3	4,588,636.3	8.0	8.0	7.5	7.7
	90	มิ.ย.	1,088,633.8	23.9	574,590.3	12.6	2,890,517.0	63.5	4,553,741.1	8.0	8.0	7.5	7.7

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	เงินให้สินเชื่อ				อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)						
			ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	ร้อยละ	เงินกู้	ร้อยละ	รวม	MRR	MOR	MLR	เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
2544	91	ก.ค.	1,090,043.8	23.8	573,314.8	12.5	2,922,459.2	63.7	4,585,817.8	8.0	8.0	7.5	7.7
(ต่อ)	92	ธ.ค.	1,091,262.3	23.8	571,582.7	12.4	2,931,540.1	63.8	4,594,385.1	8.0	8.0	7.5	7.7
	93	ก.ย.	1,058,787.9	23.5	565,425.5	12.5	2,882,159.7	64.0	4,506,373.1	8.0	8.0	7.5	7.7
	94	ต.ค.	1,002,339.7	22.8	564,564.5	12.8	2,829,795.9	64.4	4,396,700.1	8.0	8.0	7.5	7.7
	95	พ.ย.	973,284.4	22.4	559,186.6	12.9	2,805,291.9	64.7	4,337,762.9	8.0	8.0	7.5	7.7
	96	ธ.ค.	970,650.4	22.6	554,772.9	12.9	2,773,551.1	64.5	4,298,974.4	7.8	7.8	7.3	7.4
2545	97	ม.ค.	965,496.8	22.6	544,765.0	12.7	2,770,959.0	64.7	4,281,220.8	7.8	7.8	7.3	7.4
	98	ก.พ.	1,111,889.2	25.6	544,714.3	12.5	2,687,245.1	61.9	4,343,848.6	7.5	7.5	7.1	7.3
	99	มี.ค.	1,131,024.5	25.8	552,304.4	12.6	2,705,206.7	61.6	4,388,535.6	7.5	7.5	7.1	7.3
	100	เม.ย.	1,186,812.8	26.4	555,689.2	12.3	2,761,029.0	61.3	4,503,531.0	7.5	7.5	7.1	7.3
	101	พ.ค.	1,262,531.6	28.1	554,595.8	12.4	2,668,886.8	59.5	4,486,014.2	7.5	7.5	7.1	7.3
	102	มิ.ย.	1,278,750.3	28.4	559,069.8	12.4	2,664,116.5	59.2	4,501,936.6	7.5	7.5	7.1	7.3
	103	ก.ค.	1,253,208.8	27.8	559,459.2	12.4	2,690,739.3	59.7	4,503,407.3	7.5	7.5	7.1	7.3
	104	ธ.ค.	1,257,650.0	27.9	557,878.8	12.4	2,694,069.8	59.7	4,509,598.6	7.5	7.5	7.1	7.3
	105	ก.ย.	1,282,691.3	28.3	563,541.6	12.4	2,693,107.3	59.3	4,539,340.2	7.5	7.5	7.1	7.3
	106	ต.ค.	1,286,521.6	28.4	560,674.7	12.4	2,685,771.5	59.2	4,532,967.8	7.0	7.0	6.8	6.9
	107	พ.ย.	1,311,313.6	28.7	559,683.6	12.2	2,702,376.2	59.1	4,573,373.4	7.0	7.0	6.8	6.9
	108	ธ.ค.	1,329,530.1	28.9	574,180.8	12.5	2,698,963.7	58.6	4,602,674.6	7.0	7.0	7.0	7.0

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เดือนที่	เดือน	ตัวสัญญาใช้เงิน	ร้อยละ	เบิกเงินเกินบัญชี	เงินให้สินเชื่อ		เงินกู้	ร้อยละ	รวม	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)				เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
						ร้อยละ	ร้อยละ				MRR	MOR	MLR		
2546	109	ม.ค.	1,327,656.7	28.7	570,557.4	12.3	2,727,904.3	59.0	4,626,118.4	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0
	110	ก.พ.	1,348,227.6	29.0	569,752.8	12.3	2,732,962.7	58.8	4,650,943.1	7.0	7.0	7.0	6.8	6.8	6.9
	111	มี.ค.	1,360,784.2	29.3	568,973.5	12.2	2,720,780.5	58.5	4,650,538.2	6.9	6.8	6.8	6.6	6.6	6.7
	112	เม.ย.	1,368,616.2	29.2	568,039.3	12.1	2,752,768.4	58.7	4,689,423.9	6.9	6.8	6.8	6.6	6.6	6.7
	113	พ.ค.	1,358,075.2	29.1	558,441.9	12.0	2,749,385.7	58.9	4,665,902.8	6.9	6.8	6.8	6.6	6.6	6.7
	114	มิ.ย.	1,317,239.3	28.5	560,222.2	12.1	2,744,368.5	59.4	4,621,830.0	6.4	6.3	6.3	6.1	6.1	6.2
	115	ก.ค.	1,314,700.8	28.4	552,565.6	11.9	2,764,778.1	59.7	4,632,044.5	6.0	5.9	5.9	5.6	5.6	5.8
	116	ส.ค.	1,309,321.2	28.2	550,679.2	11.9	2,777,752.0	59.9	4,637,752.4	6.0	5.9	5.9	5.6	5.6	5.8
	117	ก.ย.	1,317,921.0	28.4	557,885.9	12.0	2,758,137.7	59.5	4,633,944.6	6.0	5.9	5.9	5.6	5.6	5.8
	118	ต.ค.	1,305,068.5	28.0	551,823.5	11.8	2,807,809.7	60.2	4,664,701.7	6.0	5.9	5.9	5.6	5.6	5.8
	119	พ.ย.	1,302,293.1	27.9	552,599.0	11.8	2,815,065.2	60.3	4,669,957.3	6.0	5.9	5.9	5.6	5.6	5.8
	120	ธ.ค.	1,302,602.0	27.7	553,355.9	11.8	2,845,517.4	60.5	4,701,475.3	6.0	5.9	5.9	5.6	5.6	5.8

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539)

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ปริมาณเงินกู้ยืม (CR), ปริมาณเงินฝาก (DEP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT(a)), ปริมาณเงินกองทุน (CAP)		Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	1.000(a)	.999	.999	22,190.18658	.999	7802.524	4	31	.000	1.121

a Predictors: (Constant), ปริมาณเงินกู้ยืม (CR), ปริมาณเงินฝาก (DEP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT(a)),
ปริมาณเงินกองทุน (CAP)

b Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	15367988541326.720	4	3841997135331.682	7802.524	.000(a)
	Residual	15264535797.461	31	492404380.563		
	Total	15383253077124.190	35			

a Predictors: (Constant), ปริมาณเงินกู้ยืม (CR), ปริมาณเงินฝาก (DEP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT(a)),
ปริมาณเงินกองทุน (CAP)

b Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	165949.194	171679.695		.967	.341
	CR	.781	.123	.334	6.373	.000
	DEP	.621	.055	.395	11.275	.000
	INT	28519.646	13636.467	.052	2.091	.045
	CAP	1.830	.228	.234	8.025	.000

a. Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

Residuals Statistics(a)

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	2,692,220.7500	4,788,861.5000	3,794,479.2333	662,635.18386	36
Residual	-46,366.3672	36,195.1836	.0000	20,883.71601	36
Std. Predicted Value	-1.663	1.501	.000	1.000	36
Std. Residual	-2.089	1.631	.000	.941	36

a. Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2540 ถึง 2546)

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ปริมาณเงินกู้ยืม (CR), ปริมาณเงินฝาก (DEP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT(a)), ปริมาณเงินกองทุน (CAP)		Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square	F			Sig. F	
					Change	Change	df1	df2	Change	
1	.954(a)	.910	.906	144,162.56704	.910	200.000	4	79	.000	.390

a Predictors: (Constant), ปริมาณเงินกู้ยืม (CR), ปริมาณเงินฝาก (DEP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT(a)),
ปริมาณเงินกองทุน (CAP)

b Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	16626307885691.180	4	4156576971422.796	200.000	.000(a)
	Residual	1641844813014.761	79	20782845734.364		
	Total	18268152698705.940	83			

a Predictors: (Constant), ปริมาณเงินกู้ยืม (CR), ปริมาณเงินฝาก (DEP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT(a)),
ปริมาณเงินกองทุน (CAP)

b Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1616187.020	418527.332		3.862	.000
	CR	1.149	.116	1.150	9.866	.000
	DEP	.226	.065	.216	3.472	.001
	INT	-12988.896	17961.579	-.089	-.723	.472
	CAP	2.203	.290	.258	7.602	.000

a. Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

Residuals Statistics(a)

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	4,511,976.0000	6,325,943.0000	4,971,781.6798	447,567.83003	84
Residual	-293,106.1875	308,486.9688	.0000	140,645.87732	84
Std. Predicted Value	-1.027	3.026	.000	1.000	84
Std. Residual	-2.033	2.140	.000	.976	84

a. Dependent Variable: ปริมาณสินเชื่อ (LOAN)

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนิสาร์กษ ภูมิภักดิ์
วันเดือนปีเกิด	17 ตุลาคม 2517
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	658 หมู่บ้านอยู่เจริญ 29 ซอย 12 ถนนรัชดาภิเษก 18 แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10320
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัทเงินทุน ทิสโก้ จำกัด (มหาชน)
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	Asset Manager
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตพิบูลย์บำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2538	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินการธนาคาร) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2548	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ